

Jämsän opetussuunnitelma, luvut 4-8

- Nykyisestä Jämsän OPS:sta yliviivatut kohdat poistuvat/ muuttuvat
- Uudessa OPS sinisellä fontilla uudet/ muuttuneet/ lisätyt kohdat

OPS 4 Yhtenäisen perusopetuksen toimintakulttuuri

Nykyinen Jämsän OPS:

Luku 4 Yhtenäisen perusopetuksen toimintakulttuuri:

Siirtyy kohtaan 4.5 Paikallisesti päätettävät asiat: Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavien periaatteiden pohdinta on keskeinen osa opetussuunnitelmatyötä ja samalla toiminnan jatkuvaa kehittämistä edistävä tekijä. Paikallisesti päätetään, miten oppilaat ja huoltajat osallistuvat toimintakulttuurin kehittämiseen sekä mitä muuta yhteistyötä ja keiden toimijoiden kanssa tehdään toimintakulttuurin kehittämiseksi. Suunnittelussa kiinnitetään huomiota myös yhtenäisen toimintakulttuurin jatkuvuuteen esiopetuksesta perusopetukseen ja perusopetuksen eri vaiheissa.

~~Kunnalliset painotukset ovat tämän luvun alalukujen kohdalla. Muuten noudatetaan valtakunnallisia opetussuunnitelman perusteita.~~

Koulujen omat suunnitelmat

Opetuksen järjestäjä huolehtii siitä, että jokainen koulu täsmentää oman toimintakulttuurinsa sekä oppimisympäristöjen ja työtapojen kehittämisen tavoitteet, yhteiset toimintaperiaatteet sekä yhteistyön ja muun käytännön toteutuksen. Lisäksi opetuksen järjestäjä huolehtii, että monialaisten oppimiskokonaisuuksien sekä mahdollisen muun eheyttämisen suunnittelu, tavoitteiden ja sisältöjen määrittely, toteuttaminen, seuranta ja arviointiyhteistyö täsmennetään koulukohtaisesti. Koulukohtaisesti on tärkeä määritellä eri oppiaineiden ja koulun muun toiminnan yhteistyötä ja työnjakoa koskevat toimintatavat oppimiskokonaisuuksien toteuttamisessa sekä tarkentaa oppimiskokonaisuuksiin liittyvän oppilaan arvioinnin käytänteet. Täsmennykset kirjataan joko koulukohtaiseen opetussuunnitelmaan ja/tai lukuvuosisuunnitelmaan opetuksen järjestäjän päätöksen mukaisesti.

Mahdolliset koulukohtaiset täydennykset kirjataan koulukohtaiseen ~~toimintasuunnitelmaan~~.

~~Tähän linkki koulun toimintasuunnitelmaan vastaavaan kohtaan.~~

Luku 4.1 Toimintakulttuurin merkitys ja kehittäminen:

Jämsän koulujen toimintakulttuurin kehittämisessä hyödynnetään jaettua johtajuutta. Jokaisen koulun opiskeluhuoltoryhmä, sekä mahdollinen johtoryhmä ohjaavat toimintakulttuurin kehittämistä yhdessä opettajakunnan kanssa. Ne myös arvioivat vuosittain, miten toimintakulttuurin kehittämisen periaatteiden edistämisessä on onnistuttu.

Toimintakulttuurin kehittäminen on osa opetussuunnitelman kokonaisarviointia ja kehittämistä.

Koulujen omat suunnitelmat

~~Mahdolliset koulukohtaiset täydennykset kirjataan koulukohtaiseen toimintasuunnitelmaan.~~

~~Tähän linkki koulun toimintasuunnitelmaan vastaavaan kohtaan.~~

Luku 4.2 Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet:

~~Työsuunnitelmassa~~ määritellään, miten koulussa toteutetaan oppiainerajat ylittävää opetuksen eheyttämistä. (esim. teemapäivät, tapahtumat ja monialaiset oppimiskokonaisuudet)

Koulujen omat suunnitelmat

~~Mahdolliset koulukohtaiset täydennykset kirjataan koulukohtaiseen toimintasuunnitelmaan.~~

~~Tähän linkki koulun toimintasuunnitelmaan vastaavaan kohtaan.~~

Luku 4.3 Oppimisympäristöt ja työtavat:

~~Ei erillistä kunnallista osuutta. Noudatetaan valtakunnallisia opetussuunnitelman perusteita.~~

Koulujen omat suunnitelmat

~~Mahdolliset koulukohtaiset täydennykset kirjataan koulukohtaiseen toimintasuunnitelmaan.~~

~~Tähän linkki koulun toimintasuunnitelmaan vastaavaan kohtaan.~~

Luku 4.4 Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet:

~~Työsuunnitelmassa~~ määritellään, miten koulussa toteutetaan oppiainerajat ylittävää opetuksen eheyttämistä. (esim. teemapäivät, tapahtumat ja monialaiset oppimiskokonaisuudet)

Jokaisen oppilaan opintoihin pitää sisältyä vähintään yksi monialainen pitempikestoinen oppimiskokonaisuus lukuvuodessa. Oppimiskokonaisuudet suunnitellaan yhdessä oppilaiden kanssa ja kaikki oppiaineet ovat vuorollaan mukana oppimiskokonaisuuksien toteuttamisessa.

Oppimiskokonaisuuksien tavoitteet, sisällöt ja mukana olevat oppiaineet määritellään koulun ~~työsuunnitelmassa~~. Siihen kirjataan myös, miten oppilaat saavat osallistua suunnitteluun sekä miten oppimiskokonaisuuksissa osoitettu osaaminen otetaan huomioon mukana olevien oppiaineiden arvioinnissa.

Oppimiskokonaisuuksien toteutumista arvioidaan ja kehitetään vuosittain yhdessä oppilaiden kanssa.

Koulujen omat suunnitelmat

Mahdolliset koulukohtaiset täydennykset kirjataan koulukohtaiseen toimintasuunnitelmaan.

Tähän linkki koulun toimintasuunnitelmaan vastaavaan kohtaan.

Muutosten perustelut:

- Luku 4 johdanto löytyy valtakunnallisesta OPS:sta kohdasta 4.5 Paikallisesti päätettävät asiat
- Yhtenäistetään termejä, käytetään koulukohtaisista suunnitelmista termiä lukuvuosisuunnitelma
- Poistetaan maininnat linkeistä, koska linkkejä ei tosiasiallisesti ole nykyisessä ops:ssa.
- Siirretään alalukujen alta maininnat koulujen omista suunnitelmista lukuun 4.5 Paikallisesti päätettävät asiat.
- Lisätään lukuihin 4.1 ja 4.2 oppimisen tuen uudistuksen edellyttämät velvoitteet

Uusi OPS, luku 4:

4.1 Toimintakulttuurin merkitys ja kehittäminen

Jämsän koulujen toimintakulttuurin kehittämisessä hyödynnetään jaettua johtajuutta. Jokaisen koulun opiskeluhuoltoryhmä, sekä mahdollinen johtoryhmä ohjaavat toimintakulttuurin kehittämistä yhdessä opettajakunnan kanssa. Ne myös arvioivat vuosittain, miten toimintakulttuurin kehittämisen periaatteiden edistämisessä on onnistuttu.

Toimintakulttuurin kehittäminen on osa opetussuunnitelman kokonaisarviointia ja kehittämistä.

Opetuksen järjestäjä huolehtii, että koulujen lukuvuosisuunnitelmiin kirjataan oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyjen toteuttaminen.

Rehtori luo yhdessä koulutuksen järjestäjän kanssa raamit oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden toteuttamiselle huolehtimalla riittävien resurssien, esimerkiksi jakotuntien määrästä.

Rehtori on vastuussa ohjaajaresurssin kohdentamisesta pedagogisin perustein. Ohjaajaresurssien jakamisessa tehdään yhteistyötä erityisopettajien kanssa

4.2 Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet

Opettajien välinen yhteistyö ja -suunnittelu edellyttää lukujärjestyksen mahdollistamaa aikaa oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyjen suunnitteluun ja toiminnan arviointiin.

Koulujen toimintakulttuuria vahvistetaan yhteistyöllä koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa esim. kunnan muut toimijat, opiskeluhoitopalvelut, järjestöt.

[Lukuvuosisuunnitelmassa](#) määritellään, miten koulussa toteutetaan oppiainerajat ylittävää opetuksen eheyttämistä. (esim. teemapäivät, tapahtumat ja monialaiset oppimiskokonaisuudet)

4.3 Oppimisympäristöt ja työtavat

Ei paikallista osuutta

4.4 Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet

[Lukuvuosisuunnitelmassa](#) määritellään, miten koulussa toteutetaan oppiainerajat ylittävää opetuksen eheyttämistä. (esim. teemapäivät, tapahtumat ja monialaiset oppimiskokonaisuudet)

Jokaisen oppilaan opintoihin pitää sisältyä vähintään yksi monialainen pitempikestoinen oppimiskokonaisuus lukuvuodessa. Oppimiskokonaisuudet suunnitellaan yhdessä oppilaiden kanssa ja kaikki oppiaineet ovat vuorollaan mukana oppimiskokonaisuuksien toteuttamisessa.

Oppimiskokonaisuuksien tavoitteet, sisällöt ja mukana olevat oppiaineet määritellään koulun [lukuvuosisuunnitelmassa](#). Siihen kirjataan myös, miten oppilaat saavat osallistua suunnitteluun sekä miten oppimiskokonaisuuksissa osoitettu osaaminen otetaan huomioon mukana olevien oppiaineiden arvioinnissa.

Oppimiskokonaisuuksien toteutumista arvioidaan ja kehitetään vuosittain yhdessä oppilaiden kanssa.

4.5. Paikallisesti päätettävät asiat

Määräykset tulevat valtakunnallisista opetussuunnitelman perusteista. (Tätä virkettä ei kirjata opsiin.)

Mahdolliset koulukohtaiset täydennykset kirjataan koulukohtaiseen [lukuvuosisuunnitelmaan](#).

OPS 5 Oppimista ja hyvinvointia edistävä koulutyön järjestäminen

Nykyinen Jämsän OPS:

Luku 5 Oppimista ja hyvinvointia edistävä koulutyön järjestäminen:

Siirtyy kohtaan 5.6 Paikallisesti päätettävät asiat: Koulutyön käytännön järjestämisestä päätettäessä kiinnitetään huomiota siihen, että ratkaisut tukevat kasvatuksen ja opetuksen tavoitteiden saavuttamista ja edistävät perusopetuksen yhtenäisyyttä rakentavaa toimintakulttuuria. Kaikkien tässä käsiteltävien asioiden osalta koulukohtaiset ratkaisut, työn- ja vastuunjako sekä muu käytännön toteutus täsmennetään koulukohtaisessa opetussuunnitelmassa ja/tai lukuvuosisuunnitelmassa opetuksen järjestäjän päätöksen mukaisesti.

~~Kunnalliset painotukset on tämän luvun alalukujen kohdalla. Muuten noudatetaan valtakunnallisia opetussuunnitelman perusteita.~~

Koulujen omat suunnitelmat

Mahdolliset koulukohtaiset täydennykset kirjataan koulukohtaiseen toimintasuunnitelmaan.

~~Tähän linkki koulun toimintasuunnitelmaan vastaavaan kohtaan.~~

Luku 5.1 Yhteinen vastuu koulupäivästä:

~~Ei erillistä kunnallista painotusta. Noudatetaan valtakunnallisia opetussuunnitelman perusteita.~~

Koulujen omat suunnitelmat

Mahdolliset koulukohtaiset täydennykset kirjataan koulukohtaiseen toimintasuunnitelmaan.

~~Tähän linkki koulun toimintasuunnitelmaan vastaavaan kohtaan.~~

Luku 5.2 Yhteistyö:

~~Ei erillistä kunnallista painotusta. Noudatetaan valtakunnallisia opetussuunnitelman perusteita.~~

Koulujen omat suunnitelmat

Mahdolliset koulukohtaiset täydennykset kirjataan koulukohtaiseen toimintasuunnitelmaan.

~~Tähän linkki koulun toimintasuunnitelmaan vastaavaan kohtaan.~~

Luku 5.3 Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö

Koulurauhapaketti:

~~"Kasvatuskeskustelu on ensisijainen keino puuttua oppilaan häiritsevään ja epäasiallisen käyttäytymiseen. Asiasta on säädetty perusopetuslain 35 a §:ssä. Tavoitteena on varhainen puuttuminen häiriökäyttäytymiseen sekä kasvatuksellisten keinojen käyttäminen oppilaan käyttäytymisen parantamiseksi.~~

Jälki-istunnon toteuttamistavasta säädetään perusopetuslain 36 §:ssä. Muun muassa kirjallisten ja suullisten tehtävien ja harjoitusten sekä muiden kasvatuksellisia tavoitteita tukevien esimerkiksi yhteisöllisyyttä ja osallisuutta edistävien tehtävien teettäminen tulee mahdolliseksi. Varsinaiset työrajoitukset ovat edelleen kielletty.

~~Perusopetuslain 35 § 4 momentin mukaan koulun opettaja ja rehtori voi myös kasvatuksellisista syistä määrätä oppilaan puhdistamaan tai uudelleen järjestämään koulun omaisuuden tai tilan, jonka oppilas on tahallaan tai huolimattomuuttaan liannut tai saattanut epäjärjestykseen.~~

~~Opettajan ja rehtorin toimivalta tarkastaa oppilaan tavarat koskee esineitä ja aineita, jotka vaarantavat oppilaan oman tai muiden turvallisuuden (POL §36 e). Tarkastaminen edellyttää perusteltua ja ilmeistä syytä. Läsnä tulee olla kaksi aikuista, joista toisen oppilas voi valita. Opettajalle ja rehtorille tulee myös oppilaiden turvallisuuden ja toimintaympäristön rauhallisuuden turvaamiseksi toimivalta ottaa haltuun vaaralliset esineet ja aineet sekä perusopetuksen osalta myös esineet ja aineet, joilla oppilas häiritsee opetusta (POL § 36 d). Tarkastamisessa ja esineiden haltuun ottamisessa on noudatettava hienotunteisuutta ja kunnioitettava henkilökohtaista koskemattomuutta ja yksityisyyttä mahdollisimman pitkälle (POL § 36 f).~~

~~Oppilaiden osallisuutta perusopetuksessa, lukio- ja ammatillisissa koulutuksessa vahvistetaan. Osallisuutta lisäämällä kehitetään vaikuttamistaitojen lisäksi kouluhyvinvointia ja työrauhaa. Myös perusopetuksessa jokaiselle tulee järjestää mahdollisuus osallistua oppilaskuntatyöhön (POL § 47 a). Toiminta tulee suunnitella sekä juurruttaa osaksi koulun yhteisöllistä toimintakulttuuria.~~

~~Lukiolaissa on säädetty opiskelijan oikeudesta turvalliseen opiskeluympäristöön (LL § 21). Koulutuksen järjestäjän tulee hyväksyä järjestyssäännöt tai antaa muut oppilaitoksessa sovellettavat järjestyksä määräykset, joilla edistetään sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä oppilaitosyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä.~~

~~Lukiolain muutokset koskevat myös kurinpitoa (LL § 26). Opiskelijalle, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo järjestystä taikka menettelee vilpillisesti, voidaan antaa kirjallinen varoitus. Jos rikkomus on vakava tai jos opiskelija jatkaa edellä tarkoitettua epäasiallista käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan, hänet voidaan erottaa oppilaitoksesta määrääjäksi, enintään yhdeksi vuodeksi.~~

~~Saman pykälän yhteydessä säädetään menettelystä kurinpitoasiassa ja kurinpitorangeistuksen täytäntöönpanosta (LL § 26a), häiritsevän tai turvallisuutta vaarantavan opiskelijan poistamisesta (LL § 26 b), kurinpitomenettelyn suhdetta syytteen vireilläoloon ja tuomioistuimen ratkaisuun (LL § 26c), oikeudesta ottaa haltuun esineitä tai aineita (LL § 26d), oikeudesta tarkastaa opiskelijan tavarat (LL § 26e), haltuunottamisen ja tarkastamisen yleiset periaatteet (LL § 26f) sekä haltuun otettujen esineiden ja aineiden luovuttamisesta ja hävittämisestä (LL § 26g)."~~

Koulujen omat suunnitelmat

~~Mahdolliset koulukohtaiset täydennykset kirjataan koulukohtaiseen toimintasuunnitelmaan.~~

~~Tähän linkki koulun toimintasuunnitelmaan vastaavaan kohtaan.~~

Luku 5.4 Opetuksen järjestämistapoja:

~~Vuosiluokkiin sitomaton opiskelu~~

- ~~• Vuosiluokkiin sitomatonta opiskelua voidaan järjestää millä tahansa Jämsän koululla yksilöllisesti, oppilaan tilanne huomioon ottaen. Yksittäisen oppilaan opiskelusta sovitaan oppimissuunnitelmassa.~~
- ~~• Vuosiluokkiin sitomatonta opiskelua voidaan myös järjestää oppilasryhmille, jolloin tarvitaan sivistyslautakunnan päätös ja opetuksen järjestäminen määritellään ko. koulun lukuvuosisuunnitelmassa.~~

Yhdysluokkaopetus

- Jämsässä opetus järjestetään yhdysluokkaopetuksena Juokslahden, Koskenpään ja Länkipohjan kouluilla. Yhdysluokkaopetus toteutetaan ns. vuorokurssiopetuksena siten, että pariton vuorokurssi toteutetaan lukuvuonna, jonka päättävä vuosi on pariton. Vuorokurssilla opiskellaan joko parittomien tai parillisten vuosiluokkien oppisisältöjä kuitenkin niin, että kielissä, äidinkielessä ja matematiikassa opiskellaan oman vuosiluokan mukaisesti.
- ~~• Opetus muilla kouluilla etenee pääsääntöisesti vuosiluokkiin sidottuna. Vuosiluokkiin sitoutumattomasta opetuksesta päätetään erikseen oppilasryhmän osalta sivistyslautakunnassa ja opetuksen järjestäminen määritellään ko. koulun lukuvuosisuunnitelmassa. Yksittäisen oppilaan vuosiluokkiin sitoutumattomasta opetuksesta määritellään oppilaan oppimissuunnitelmassa.~~

Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus

- Etäyhteyksiä hyödyntävää opetusta järjestetään tarpeen mukaan ryhmille tai yksittäisille oppilaille. Etäopetuksen järjestämistavat kirjataan koulun lukuvuosisuunnitelmaan.

Koulujen omat suunnitelmat

- ~~• Mahdolliset koulukohtaiset täydennykset kirjataan koulukohtaiseen toimintasuunnitelmaan.~~

~~Tähän linkki koulun toimintasuunnitelmaan vastaavaan kohtaan.~~

Luku 5.5 Perusopetuksen tavoitteita tukeva muu toiminta

Noudatetaan valtakunnallisia opetussuunnitelman perusteita. Yksityiskohdista voidaan sopia koulun lukuvuosisuunnitelmassa.

Kohtaa täydennetty, hyväksytty Sivla 16.11.2022 § 139, voimassa 1.12.2022 alkaen:

Opetushallitus on antanut ohjeet koulujen uskonnollisten tilaisuuksien järjestämisestä ja tunnustuksellisuudesta johon kunnan OPS-sisältö perustuu [8].

Ylimpänä säädöksenä kaikkea opetusta koskee perustuslaki, jonka 11 § määrittää uskonnon ja omantunnon vapauden [9]. Muut säädökset, kuten perusopetuslaki, ovat alemman asteisia täsmennyksiä, jotka eivät voi muuttaa perustuslain määräyksiä.

Kukaan ei ole velvollinen osallistumaan omantuntonsa vastaisesti uskonnon harjoittamiseen. Viimeksi mainitun perusteella oppilasta ei voida velvoittaa osallistumaan jumalanpalvelukseen, uskonnolliseen päivänavaukseen tai muuhun uskonnolliseen tilaisuuteen tai toimitukseen. Vapaus olla osallistumatta uskonnolliseen tilaisuuteen ja toimitukseen on riippumaton uskonnollisen yhdyskunnan jäsenyydestä. Toisaalta perustuslain 11 §:n 2 momentin tarkoituksena ei ole estää muiden positiivista uskonnon harjoittamisen vapautta.

Uskonnollisten tilaisuuksien ja toimitusten aikana järjestetään vaihtoehtoista ja mielekästä toimintaa. Vaihtoehtoinen toiminta on, uskonnollista sisältöä lukuun ottamatta, luonteeltaan ja tavoitteiltaan mahdollisimman samankaltaista kuin siinä tilaisuudessa, jonka tilalla muuta toimintaa järjestetään. Vaihtoehtoista tilaisuutta ei ole välttämätöntä järjestää samanaikaisesti uskonnollisen tilaisuuden kanssa, mutta järjestelyjen tulee olla oppilaiden kannalta tasapuolisia. Tilaisuuksien sisällöstä tiedotettaessa riittää yleinen luonnehdinta siitä, mikä tilaisuus on kyseessä ja missä se järjestetään sekä mahdolliset yhteistyötahot.

Mikäli seurakunnan kanssa on sovittu, että seurakunnan pitämät päivänavaukset ovat yleishumanistisia ja kaikille oppilaille tarkoitettuja, ne eivät voi pitää sisällään uskonnonharjoittamista. Tällöin tilaisuus on tarkoitettu kaikille. Seurakunnan kanssa yhteistyössä järjestettävät retket, pihaleikit, teemapäivät tai vastaavat ovat luonteeltaan yleishumanistisia ja kaikille oppilaille tarkoitettuja. Koulut sopivat tilaisuuden luonteen yhteistyötahojen kanssa tapauskohtaisesti.

Koska oppilaalla on huoltajan ilmoituksesta perustuslain 11 §:n 2 momentin nojalla mahdollisuus olla osallistumatta uskonnon harjoittamiseen, huoltajille toimitettavista tiedotteista on käytävä ilmi opetuksen yhteydessä järjestettävät uskonnolliset tilaisuudet ja toimitukset sekä niille vaihtoehtoinen toiminta. Koulut tiedottavat koulun käytössä olevilla ilmoitusmenetelmillä (Wilma, kalenterit, koulun tiedotteet ym.) tilaisuuksista vähintään viikkoa ennen tapahtumia.

Oppilaan huoltaja ilmoittaa, osallistuuko oppilas uskonnollisiin tilaisuuksiin ja toimituksiin vai niille vaihtoehtoiseen toimintaan. Ilmoitukset kysytään ja tallennetaan aina uusien ensimmäisen luokan oppilaiden osalta syyslukukauden alussa sekä oppilaan vaihtaessa koulua.

Huoltajien ilmoitukset päivitetään tarvittaessa oppilashallintojärjestelmään lukuvuosittain yhteystietojen päivittämisen yhteydessä. Kyselyn jälkeen kodit ilmoittavat mahdollisista muutoksista koululle (luokanopettajalle/luokanvalvojalle), jos luvan sisältö muuttuu.

Perus- ja ihmisoikeussäädökset turvaavat myös lapsille uskonnonvapauden, joka tulee huomioida lapsen iän ja kehitystason mukaisesti. Jos huoltaja ei tee ilmoitusta, koulun tulee kuulla oppilaan mielipidettä ja toimia sen mukaisesti. Viisitoista vuotta täyttäneellä alaikäisellä oppilaalla ja hänen huoltajallaan tai muulla laillisella edustajallaan on kummallakin oikeus erikseen käyttää puhevaltaa. Jos oppilaan ja hänen huoltajansa näkemykset uskonnolliseen tilaisuuteen tai sille vaihtoehtoiseen ohjelmaan osallistumisesta poikkeavat toisistaan, koulu päättää oppilaan etu huomioon ottaen, kumman näkemyksen mukaan toimitaan [8].

[8] Opetushallituksen tarkennetut ohjeet 19.9.2022. Ohje perusopetuksen uskonnon ja elämänkatsomustiedon opetuksen sekä esiopetuksen katsomuskasvatuksen järjestämisestä sekä yhteisistä juhlista ja uskonnollisista tilaisuuksista esi- ja perusopetuksessa OPH-3903-2022

Koulujen omat suunnitelmat

Mahdolliset koulukohtaiset täydennykset kirjataan koulukohtaiseen toimintasuunnitelmaan.

~~Tähän linkki koulun toimintasuunnitelmaan vastaavaan kohtaan.~~

Muutosten perustelut:

- Luku 5 johdanto löytyy valtakunnallisesta OPS:sta kohdasta 5.6 Paikallisesti päätettävät asiat
- Poistetaan maininnat linkeistä, koska linkkejä ei ole nykyisessä ops:ssa.
- Siirretään alalukujen alta maininnat koulujen omista suunnitelmista lukuun 5.6 Paikallisesti päätettävät asiat.
- Lukuun 5.1. lisätty valtakunnallisen ops:n velvoitteiden vuoksi maininta poissaolojen ehkäisymallin löytymisestä OPS:n luvusta 8.1.
- Poistetaan luku 5.3, koska paikallisessa osiossa ainoastaan lakitekstiä ja virheellisesti myös lukiolain mukaisia kurinpitokeinoja. Tilalle maininta laista, opetussuunnitelman perusteista sekä perusopetuksen yhteisten ohjeistusten laittamisesta peda.net -sivustolle kohtaan "Koulujen yhteisiä ohjeita"
- Poistetaan 5.4 kohdasta vuosiluokkiin sitomaton opetus
- Uusi kohta valtakunnallisessa OPS:ssa, 5.4.1 toiminta-alueittain järjestettävä opetus
- Vuosiluokkiin sitomaton opetus poistuu OPS:sta, tilalle opinnoissa eteneminen tavoitekokonaisuuksittain (5.4.3)
- 5.4.4 Yhdysluokkaopetusta järjestetään jatkossa muissakin kouluissa, lisätty maininta
- Uusi kohta 5.4.6 Erikoissairaanhoidossa potilaana olevan oppilaan opetus ja konsultatiivinen sairaalaopetuspalvelu
- Uusi kohta 5.4.7 Perusopetuksen poikkeava järjestäminen
- Uusi kohta 5.4.8 Opetus erityisissä tilanteissa

Uusi OPS, luku 5:

Luku 5.1 Yhteinen vastuu koulupäivästä:

Toimintamalli oppilaiden poissaolojen ehkäisemiseksi ja suunnitelmalliseksi seuraamiseksi on kuvattu opetussuunnitelman luvussa 8.1 opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelmassa.

Jämsän perusopetukseen on laadittu hyvinvoinnin vuosikello, jonka tarkoituksena on tukea ja vahvistaa koulun hyvinvointi- ja tunnetaitokasvatusta jokaiselle luokka-asteella. [Hyvinvoinnin vuosikello perusopetukseen](#)

5.2 Yhteistyö

Ei paikallista osuutta

5.3 Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö

Kasvatuskeskusteluissa ja kurinpidollisten keinojen käytössä noudatetaan perusopetuslakia (35a § ja 36 § sekä 36a § -36i §) sekä opetussuunnitelman perusteita.

Perusopetuksen yhteiset ohjeistukset kurinpitokeinojen käytöstä kirjataan peda.nettiin kohtaan [Koulujen yhteisiä ohjeita](#)

5.4 Opetuksen järjestämistapoja

5.4.1 Toiminta-alueittain järjestettävä opetus

Toiminta-alueittain järjestetyssä opetuksessa oppilaan lähikouluksi määritellään pääsääntöisesti Jämsänjoen yhtenäiskoulu.

Toiminta-alueittain opiskelevat oppilaat osallistuvat koulun yhteisiin tapahtumiin ja välitunteihin mahdollisuuksiensa mukaan. Toiminta-alueittain opiskeleville oppilaille sovitaan lukuvuosittain yhteistyöluokka/ kummioppilaat.

Toiminta-alueittain opiskelevan oppilaan oppilaanohjauksessa tehdään tiivistä yhteistyötä erityisluokanopettajan, huoltajan ja opinto-ohjaajan välillä. Tarvittaessa hyödynnetään muita asiantuntijoita esim. vammaispalveluohjaajan tukea.

TET-harjoitteluja toteutetaan tuetusti oppilaan toimintakyky huomioiden esimerkiksi Työvalmennussäätiö Avituksessa oppilaan toimintakyky huomioiden.

5.4.2 Joustava perusopetus

Ei paikallista osuutta

5.4.3 Opinnoissa eteneminen tavoitekokonaisuuksittain

Tavoitekokonaisuuksittain opiskeleva oppilas opiskelee opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Tavoitekokonaisuuksittain opiskeltaessa voidaan hyödyntää esimerkiksi monialaisia kokonaisuuksia.

Tavoitekokonaisuuksittain etenevä opetus on viimesijainen keino, jota voidaan käyttää moniammatillisen harkinnan ja asiantuntijalausunnon perusteella välttämään pääsääntöisesti yksittäisen oppiaineen rajaaminen tai luokan kertaaminen, mikäli se katsotaan olevan oppilaan edun mukaista. Mahdollisen lausunnon tulee olla asiantuntijalta, jolla on hoitosuhde tai asiakkuus kyseiseen oppilaaseen sekä kokonaisnäkemys oppilaan oppimisedellytyksistä ja/tai koulunkäytikyvystä. Opetuksen järjestäjä tekee viranhaltijapäätöksen siirtymisestä tavoitekokonaisuuksittain opiskeluun. Päätöksessä päätetään tavoitekokonaisuuksittain eteneminen jokaisesta tarvittavasta oppiaineesta erikseen.

Oppilas, jolla on yksi - kaksi tavoitekokonaisuuksittain opiskeltavaa oppiainetta, opiskelee pääsääntöisesti oman vuosiluokkansa mukana. Luokan-/aineenopettaja vie tavoitekokonaisuuksittain eteneviä oppiaineita eteenpäin yhteistyössä erityis-/ erityisluokanopettajan kanssa. Mikäli oppilaalla on useita tavoitekokonaisuuksittain opiskeltavia oppiaineita, ja hän tarvitsee vahvaa tukea koulunkäyntinsä, järjestetään opetus oppilaan tarpeita vastaavassa erityisluokassa.

Oppilas voi siirtyä opiskelemaan tavoitekokonaisuuksittain vuosiluokkaansa nopeammin, mikäli vahva ylöspäin eriyttäminen oppiaineessa ei riitä vastaamaan hänen oppimisen tasoaan. Päätökseen kirjataan, että vaikka lähtökohtaisesti oppilaan tulee saada oppilaskohtaisia tukitoimia ennen tavoitekokonaisuuksiin siirtymistä, kyseinen oppilas ei niitä tarvitse.

Tavoitekokonaisuuksien etenemistä seurataan oppilaalle laaditun suunnitelman mukaisesti ja jatkuvan arvioinnin periaattein. Tavoitekokonaisuuksittain opiskelevan oppilaan opintojen koordinoinnista vastaa erityisopettaja/ erityisluokanopettaja yhteistyössä kyseisen oppiaineen opettajan kanssa. Oppilaan tavoitekokonaisuudet kirjataan oppilastietojärjestelmään.

Tavoitekokonaisuuksittain etenevä opetus päätetään viranhaltijapäätöksellä, mikäli oppilas kykenee etenemään oman vuosiluokkansa mukaisesti.

5.4.4 Yhdysluokkaopetus

Jämsässä opetus järjestetään yhdysluokkaopetuksena erityisluokissa sekä Juokslahden, Koskenpään ja Länkipohjan kouluilla. Tarvittaessa yhdysluokkaopetusta voidaan järjestää opetusryhmien koko huomioiden myös muissa kouluissa. Yhdysluokkaopetus toteutetaan ns. vuorokurssiopetuksena siten, että pariton vuorokurssi toteutetaan lukuvuonna, jonka päättävä vuosi on pariton. Vuorokurssilla opiskellaan joko parittomien tai parillisten vuosiluokkien oppisisältöjä kuitenkin niin, että kielissä, äidinkielessä ja matematiikassa opiskellaan oman vuosiluokan mukaisesti.

5.4.5 Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus

Etäyhteyksiä hyödyntävää opetusta järjestetään tarpeen mukaan ryhmille tai yksittäisille oppilaille. Etäopetuksen järjestämistavat kirjataan koulun lukuvuosisuunnitelmaan.

5.4.6 Erikoissairaanhoidon potilaana olevan oppilaan opetus ja konsultatiivinen sairaalaopetuspalvelu

Mikäli opiskeluhoitopalveluiden yhteisöllinen opiskeluhoito ei ole riittävä tukemaan opetusryhmän toimintaa, voidaan hyödyntää konsultatiivista sairaalaopetuspalvelua. Sairaalaopetuksen pedagoginen konsultaatio kohdentuu yleisiin opetusjärjestelyihin, joissa oppilaiden tuen tarpeet huomioidaan ryhmän sisällä. Opetusryhmän vastaava erityisopettaja toimii pääsääntöisesti yhteyshenkilönä opetusryhmän ja sairaalaopetuspalvelun välillä.

Jos oppilaskohtaiset opiskeluhoitopalvelut eivät ole riittäviä tukemaan yksittäisen oppilaan oppimista ja koulunkäyntiä, voidaan hyödyntää ennaltaehkäisevien tai korjaavien toimenpiteiden suunnittelemiseksi konsultatiivista sairaalaopetuspalvelua. Oppilaan vastaava erityisopettaja toimii yhteyshenkilönä koulun ja konsultatiivisen sairaalaopetuspalvelun välillä.

5.4.7 Perusopetuksen poikkeava järjestäminen

Oppilaan on mahdollista osoittaa aikaisempi osaaminen esimerkiksi edellisen opetuksen järjestäjän dokumentaation tai kokeiden ja testien perusteella. Taito- ja taideaineissa sekä valinnaisaineissa oppilaan on mahdollista osoittaa osaaminen näyttöihin perustuen.

Jos oppilas vapautetaan jonkin oppiaineen opiskelusta (Pol 18 §), hänen viikkotuntimääränsä ei tämän perusteella pienene, vaan oppilaalle tulee järjestää vapautetun oppiaineen sijaan muuta opetusta tai ohjattua toimintaa.

Opetuksen järjestäjä tekee päätöksen opetuksen poikkeavasta järjestämisestä huoltajan hakemuksesta.

5.4.8 Opetus erityisissä tilanteissa

Vastaanottavalle opetuksenjärjestäjälle siirretään opetuksen kannalta välttämättömät tiedot (viimeisin tuen päätös). Opiskeluhoitollisten tietojen siirtämiseen tarvitaan huoltajan lupa. Oppilaan vastaava erityisopettaja tai luokanopettaja/ -valvoja toimii yhteyshenkilönä koulun ja muun opetusta järjestävän tahon välillä.

Luku 5.5 Perusopetuksen tavoitteita tukeva muu toiminta

Noudatetaan valtakunnallisia opetussuunnitelman perusteita. Yksityiskohdista voidaan sopia koulun lukuvuosisuunnitelmassa.

Kohtaa täydennetty, hyväksytty Sivla 16.11.2022 § 139, voimassa 1.12.2022 alkaen:

Opetushallitus on antanut ohjeet koulujen uskonnollisten tilaisuuksien järjestämisestä ja tunnustuksellisuudesta johon kunnan OPS-sisältö perustuu [8].

Ylimpänä säädöksenä kaikkea opetusta koskee perustuslaki, jonka 11 § määrittää uskonnon ja omantunnon vapauden [9]. Muut säädökset, kuten perusopetuslaki, ovat alemman asteisia täsmennyksiä, jotka eivät voi muuttaa perustuslain määräyksiä.

Kukaan ei ole velvollinen osallistumaan omantuntonsa vastaisesti uskonnon harjoittamiseen. Viimeksi mainitun perusteella oppilasta ei voida velvoittaa osallistumaan jumalanpalvelukseen, uskonnolliseen päivänavaukseen tai muuhun uskonnolliseen tilaisuuteen tai toimitukseen. Vapaus olla osallistumatta uskonnolliseen tilaisuuteen ja toimitukseen on riippumaton uskonnollisen yhdyskunnan jäsenyydestä. Toisaalta perustuslain 11 §:n 2 momentin tarkoituksena ei ole estää muiden positiivista uskonnon harjoittamisen vapautta.

Uskonnollisten tilaisuuksien ja toimitusten aikana järjestetään vaihtoehtoja ja mielekästä toimintaa. Vaihtoehtoinen toiminta on, uskonnollista sisältöä lukuun ottamatta, luonteeltaan ja tavoitteiltaan mahdollisimman samankaltaista kuin siinä tilaisuudessa, jonka tilalla muuta toimintaa

järjestetään. Vaihtoehtoista tilaisuutta ei ole välttämätöntä järjestää samanaikaisesti uskonnollisen tilaisuuden kanssa, mutta järjestelyjen tulee olla oppilaiden kannalta tasapuolisia. Tilaisuuksien sisällöstä tiedotettaessa riittää yleinen luonnehdinta siitä, mikä tilaisuus on kyseessä ja missä se järjestetään sekä mahdolliset yhteistyötahot.

Mikäli seurakunnan kanssa on sovittu, että seurakunnan pitämät päivänavaukset ovat yleishumanistisia ja kaikille oppilaille tarkoitettuja, ne eivät voi pitää sisällään uskonnonharjoittamista. Tällöin tilaisuus on tarkoitettu kaikille. Seurakunnan kanssa yhteistyössä järjestettävät retket, pihaleikit, teemapäivät tai vastaavat ovat luonteeltaan yleishumanistisia ja kaikille oppilaille tarkoitettuja. Koulut sopivat tilaisuuden luonteen yhteistyötahojen kanssa tapauskohtaisesti.

Koska oppilaalla on huoltajan ilmoituksesta perustuslain 11 §:n 2 momentin nojalla mahdollisuus olla osallistumatta uskonnon harjoittamiseen, huoltajille toimitettavista tiedotteista on käytävä ilmi opetuksen yhteydessä järjestettävät uskonnolliset tilaisuudet ja toimitukset sekä niille vaihtoehtoinen toiminta. Koulut tiedottavat koulun käytössä olevilla ilmoitusmenetelmillä (Wilma, kalenterit, koulun tiedotteet ym.) tilaisuuksista vähintään viikkoa ennen tapahtumia.

Oppilaan huoltaja ilmoittaa, osallistuuko oppilas uskonnollisiin tilaisuuksiin ja toimituksiin vai niille vaihtoehtoiseen toimintaan. Ilmoitukset kysytään ja tallennetaan aina uusien ensimmäisen luokan oppilaiden osalta syyslukukauden alussa sekä oppilaan vaihtaessa koulua.

Huoltajien ilmoitukset päivitetään tarvittaessa oppilashallintojärjestelmään lukuvuosittain yhteystietojen päivittämisen yhteydessä. Kyselyn jälkeen kodit ilmoittavat mahdollisista muutoksista koululle (luokanopettajalle/luokanvalvojalle), jos luvan sisältö muuttuu.

Perus- ja ihmisoikeussäädökset turvaavat myös lapsille uskonnonvapauden, joka tulee huomioida lapsen iän ja kehitystason mukaisesti. Jos huoltaja ei tee ilmoitusta, koulun tulee kuulla oppilaan mielipidettä ja toimia sen mukaisesti. Viisitoista vuotta täyttäneellä alaikäisellä oppilaalla ja hänen huoltajallaan tai muulla laillisella edustajallaan on kummallakin oikeus erikseen käyttää puhevaltaa. Jos oppilaan ja hänen huoltajansa näkemykset uskonnolliseen tilaisuuteen tai sille vaihtoehtoiseen ohjelmaan osallistumisesta poikkeavat toisistaan, koulu päättää oppilaan etu huomioon ottaen, kumman näkemyksen mukaan toimitaan [8].

[8] Opetushallituksen tarkennetut ohjeet 19.9.2022. Ohje perusopetuksen uskonnon ja elämänkatsomustiedon opetuksen sekä esiopetuksen katsomuskasvatuksen järjestämisestä sekä yhteisistä juhlista ja uskonnollisista tilaisuuksista esi- ja perusopetuksessa OPH-3903-2022

[9] Perustuslaki 11 §

5.6 Paikallisesti päätettävät asiat

Määräykset tulevat valtakunnallisista opetussuunnitelman perusteista. (Tätä virkettä ei kirjata opsiin.)

Mahdolliset koulukohtaiset täydennykset kirjataan koulukohtaiseen [lukuvuosisuunnitelmaan](#).

OPS 6 Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetuksessa

Nykyinen Jämsän OPS:

Luku 6:

Hyväksytty 16.6.2020

Sivistyslautakunta hyväksynyt kokouksessaan 16.6.2020. Otetaan käyttöön 1.8.2020 alkaen.

Kunnan OPS-sisältö

~~Siirtyä kohtaan 6.13 Paikallisesti päätettävät asiat: Oppimisen arviointia koskevaa opetussuunnitelmaosuutta valmisteltaessa pohditaan erityisesti, miten arviointia ja palautteen antamista kehitetään oppimista edistävänä pedagogisena kokonaisuutena. Paikallisesti varmistetaan monipuolisten arviointimenetelmien käyttö, arviointiperusteiden yhteinen käsittely ja käyttäminen sekä päättöarvosanojen muodostaminen yhtenäisin perustein.~~

Vastuu kodin ja koulun yhteistyön edellytysten kehittämisestä on opetuksen järjestäjällä. Yhteistyön lähtökohtana on luottamuksen rakentaminen, tasavertaisuus ja keskinäinen kunnioitus. Yhteistyössä otetaan huomioon perheiden moninaisuus sekä tiedon ja tuen tarpeet. Yhteistyön onnistumiseksi tarvitaan koulun henkilöstön aloitteellisuutta ja henkilökohtaista vuorovaikutusta huoltajien kanssa sekä muutoin monipuolista viestintää. Kodin ja koulun yhteistyötä toteutetaan sekä yhteisö- että yksilötasolla.

Kannustavat ja oppilaan oppimista ja kehitystä myönteisesti kuvaavat viestit ovat tärkeitä. Säännöllisen palautteen avulla huoltaja voi osaltaan tukea lapsensa tavoitteellista oppimista ja koulunkäyntiä. Erityisen tärkeää yhteistyö on oppilaan koulupolun nivelvaiheissa sekä oppimisen ja koulunkäynnin tukea suunniteltaessa ja toteutettaessa.

Henkilökohtaisten ja luokkatapaamisten lisäksi yhteistyössä hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologiaa. Pääasiallinen viestintäväline kodin ja koulun yhteistyössä on Wilma.

Arvioinnin yleisistä periaatteista tiedotetaan huoltajia Wilman välityksellä, vanhempainilloissa, luokkatapaamisissa sekä henkilökohtaisissa tapaamisissa.

Luku 6.1 Arvioinnin tehtävät perusopetuksessa

Ei paikallista osuutta

Luku 6.2 Arvioinnin yleiset periaatteet:

Paikalliset täsmennykset

Oleellista on oppimisen tavoitteiden selvittäminen opintojakson alussa oppilaille, oppilaiden itse- ja vertaisarviointitaitojen kehittäminen ja palaute. Oppilas on aktiivinen toimija tavoitteiden

asettamisessa ja arvioimisessa yhdessä opettajan kanssa: keskustellaan mitä ja miten opiskellaan, millaisia tavoitteita oppilailla on ja mitä pitäisi vielä oppia. Huoltajan osallisuus on tärkeää.

Arvioinnissa noudatetaan perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita. Arviointikulttuuria kehitetään jatkuvasti ja tarkastellaan vuosittain koulutuksen järjestäjän suorittamien arviointien perusteella. Paikalliset painopisteet tulevat esille kunkin oppiaineen arvioinnissa ja ne kirjataan koulukohtaiseen toimintasuunnitelmaan.

Paikalliset täsmennykset arvioinnista ja todistuksista on kuvattu luvussa 11.1

Luku 6.3 Oppimisen ja osaamisen arviointi:

Paikalliset täsmennykset: arvosanojen yleiset määräytymisen periaatteet

Arvosanojen 4-10 määräytymisen periaatteet oppiaineissa

Arvosana **10 (erinomainen)** edellyttää

- kaikkien tavoitteiden toteutumista
- kokeiden, testien ja arvioitavien töiden painottumista kiitettäviin arvosanoihin
- että oppilas kykenee omaksumaan uutta tietoa itsenäisesti sekä hyödyntämään ja soveltamaan oppimaansa
- että oppilas osallistuu aktiivisesti ja rakentavasti tuntityöskentelyyn ja on suorittanut annetut kotitehtävät
- että oppilaan asenne kyseisen aineen opiskeluun on positiivinen
- että oppilas kykenee arvioimaan omaa työtään ja hyödyntämään tätä tietoa opiskelussaan

Arvosana **9 (kiitettävä)** edellyttää

- pääsääntöisesti kaikkien tavoitteiden toteutumista
- kokeiden, testien ja arvioitavien töiden painottumista hyviin tai kiitettäviin arvosanoihin
- että oppilas kykenee omaksumaan uutta tietoa itsenäisesti sekä hyödyntämään ja soveltamaan oppimaansa
- että oppilas osallistuu aktiivisesti ja rakentavasti tuntityöskentelyyn ja on suorittanut annetut kotitehtävät
- että oppilaan asenne kyseisen aineen opiskeluun on positiivinen
- että oppilas kykenee arvioimaan omaa työtään ja hyödyntämään tätä tietoa omassa opiskelussaan

Arvosana 8 (hyvä, tavoitetaso) edellyttää

- pääsääntöisesti jokaisen tavoitteen saavuttamista. Jonkin osa-alueen erinomainen hallinta voi kompensoida toisen osa-alueen heikompa hallintaa, mutta pääsääntöisesti varsinkin hyvän osaamisen kuvaukset (kts. opetussuunnitelmien perusteet) kertovat arvosanan 8 vaatimustason.
- kokeiden, testien ja arvioitavien töiden painottumista hyviin arvosanoihin
- omaksutun tiedon soveltamis- ja hyödyntämistaitoja
- tunti- ja kotitehtävien huolellista hoitamista

- myönteistä asennetta kyseisen aineen opiskeluun

Arvosana **7 (tyytyttävä)** edellyttää

- enimpien tavoitteiden saavuttamista. Jotkin osatavoitteet ovat voineet jäädä toteutumatta kokonaan
- kokeiden, testien ja arvioitavien suoritusten painottumista tyydyttäviin arvosanoihin
- että oppilas kykenee osittain soveltamaan ja hyödyntämään omaksuttua tietoa
- että oppilas osallistuu tuntityöskentelyyn ajoittain aktiivisesti
- että koti- ja tuntitehtävistä huolehtiminen onnistuu pääsääntöisesti
- että oppilaan asenne kyseiseen oppiaineeseen on pääosin myönteinen

Arvosana **6 (kohtalainen)** edellyttää

- tavoitteiden osittaista toteutumista. Jotkut osatavoitteet ovat voineet jäädä toteutumatta.
- kokeiden, testien ja arvioitavien suoritusten painottumista kohtalaisiin arvosanoihin
- että oppilas ei juurikaan kykene soveltamaan oppimaansa tietoa ja taitoa
- että oppilaan osallistuminen tuntityöskentelyyn on pääsääntöisesti passiivista
- että kotitehtävien hoitamisessa on puutteita
- että oppilaan asenne oppiaineen opiskeluun vaihtelee

Arvosana **5 (välttävä)** edellyttää, että

- tavoitteiden saavuttaminen on pääsääntöisesti jäänyt toteutumatta
- kokeiden, testien ja arvioitavien töiden painottumista välttäviin arvosanoihin
- oppilas ei ole saavuttanut oppiaineen kohdalla tiedon soveltamistaitoja
- oppilaan osallistuminen koulutyöhön on pääsääntöisesti passiivista
- oppilas huolehtii pääsääntöisesti kotitehtävistään, mutta kotitehtävien teko vaatii esim. vanhemmilta runsaasti ohjausta ja valvontaa
- oppilas ei kykene juurikaan käyttämään annettua palautetta apuna oppimisessa

Arvosana **4 (hylätty)** edellyttää että

- oppilas ei ole osittainkaan saavuttanut määriteltyjä tavoitteita
- oppilas ei ole juurikaan suorittanut hänelle annettuja tunti- ja kotitehtäviä
- kokeiden, testien ja arvioitavien töiden keskiarvo on alle 5
- oppilas ei kykene hyödyntämään ja soveltamaan aikaisemmin oppimaansa
- oppilaan suhtautuminen oppiaineen opiskeluun on passiivista ja negatiivista

Luku 6.4 Työskentelyn arviointi:

Ei paikallista osuutta

Luku 6.5 Käyttäytymisen arviointi:

[Paikalliset täsmennykset - käyttäytymisen arvioinnin yleiset periaatteet](#)

Käyttäytymisen arviointi perusopetuksessa

Käyttäytymisen arviointi kohdistuu siihen, miten oppilas ottaa huomioon muut ihmiset ja ympäristön, arvostaa työtä ja noudattaa sääntöjä. Oppilaan käyttäytymistä arvioivat kaikki oppilasta opettavat opettajat. Käyttäytymisen arvioinnissa käytetään 1-9 lk seuraavia kriteerejä:

1. **Rehellisyys, luotettavuus ja myönteinen suhtautuminen opiskeluun** - vastuu sanoista ja teoista - opiskelu on oman tulevaisuuden rakentamista
2. **Toisten ihmisten huomioon ottaminen** - ihmisen perusoikeuksien kunnioittaminen - ystävällisyys, huomaavaisuus, auttavaisuus - yhteistyöhalukkuus, sopaisuus, yhteisvastuullisuus - oikeudenmukaisuus - suvaitsevaisuus
3. **Työ- ja elinympäristöön suhtautuminen** - vastuullinen suhtautuminen yhteiseen omaisuuteen - viihtyisän ja myönteisen työilmapiirin vaaliminen

Käyttäytymisen arvosanat:

Erinomainen 10 tai vastaava sanallinen arvio

- rehellisyys: moitteeton
- toisten huomioiminen: esimerkillisen ystävällinen, auttavainen ja yhteishenkeä edistävä
- suhtautuminen työ- ja elinympäristöön: moitteeton, työ- ja elinympäristöä suojeleva

Kiitettävä 9 tai vastaava sanallinen arvio

- rehellisyys: moitteeton
- toisten huomioiminen: ystävällinen, auttavainen ja yhteistyökykyinen
- suhtautuminen työ- ja elinympäristöön: moitteeton

Hyvä 8 tai vastaava sanallinen arvio

- rehellisyys: lähes moitteeton
- toisten huomioiminen: yleensä ystävällinen, auttavainen ja yhteistyöhaluinen, häiritsee joskus opetusta, käyttäytymisestä jouduttu joskus huomauttamaan, ei yleensä rangaistuksia
- suhtautuminen työ- ja elinympäristöön: pieniä rikkeitä

Tyydyttävä 7 tai vastaava sanallinen arvio

- rehellisyys: rikkeitä
- toisten huomioiminen: kiusaa ja nimittelee, häiritsee usein opetusta, käyttäytymisestä jouduttu huomauttamaan usein, rangaistuksia silloin tällöin, yhteydenottoja huoltajiin
- suhtautuminen työ- ja elinympäristöön: koulutarvikkeiden huonoa käsittelyä

Kohtalainen 6 tai vastaava sanallinen arvio

- rehellisyys: useita rikkeitä, esim. valehtelua ja lunttausta

- toisten huomioiminen: kiusaa ja nimittelee usein, häiritsee jatkuvasti opetusta, käyttäytymisestä jouduttu huomauttamaan erittäin usein, useita rangaistuksia, useita yhteydenottoja huoltajiin
- suhtautuminen työ- ja elinympäristöön: välinpitämätön asenne omaan ja muiden omaisuuteen, koulutarvikkeiden ja koulun kaluston turmelemista

Välttävä 5 tai vastaava sanallinen arvio

- rehellisyys: useita rikkeitä, valehtelua, lunttausta ja luvattomia poissaoloja
- toisten huomioiminen: kiusaa ja nimittelee, häiritsee jatkuvasti opetusta ja pyrkii estämään luokan työskentelyä, käyttäytymisestä jouduttu huomauttamaan jatkuvasti, yllyttää muita rikkeisiin, jälki-istuntoja ankarampia rangaistuksia, jatkuvia yhteydenottoja huoltajiin
- suhtautuminen työ- ja elinympäristöön: erittäin välinpitämätön asenne omaan ja muiden omaisuuteen, toistuvaa koulutarvikkeiden ja koulun kaluston turmelemista

Hylätty 4 tai vastaava sanallinen arvio

- oppilas on sopeutumaton kouluyhteisöön
- häiriökäyttäytyminen säännöllistä
- heikentää säännöllisesti ryhmän viihtyvyyttä
- halveksii koulun sääntöjä ja yhteisiä sopimuksia
- ei piittaa omista tai muiden oikeuksista tai vastuista
- haluaa estää muidenkin yhteistyön
- kiusaa toisia ja on jatkuvasti luvatta pois koulusta

Luku 6.6 Opinnoissa eteneminen perusopetuksen aikana:

Ei paikallista osuutta

Luku 6.6.1 Opinnoissa eteneminen vuosiluokittain

Opinnoissa etenemisen, luokalta siirtymisen ja luokalle jättämisen periaatteet ja käytännöt toteutetaan perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan.

Oppilaalle ja hänen huoltajilleen on annettava tiedoksi varoitus oppiaineen oppimäärän hylkäämisestä tai vuosiluokalle jättämisestä viimeistään 30 päivää ennen arviointia.

Oppilaalla on oltava mahdollisuus, riittävästi aikaa ja tukea täydentää opintojaan sekä näyttää osaamistaan monipuolisesti ja hyväksytysti ennen lukuvuoden päättymistä.

Luku 6.6.2 Eteneminen oman opinto-ohjelman mukaan

~~Oppilas voi myös edetä vuosiluokkiin jaetun oppimäärän sijaan oman opinto-ohjelmansa mukaan (vuosiluokkiin sitomaton opiskelu). Päätös erityisistä opetusjärjestelyistä voidaan tehdä määräaikaisena.~~

~~Oppilaalle määritellään pedagogisiin asiakirjoihin tarkemmat tiedot niistä opintokokonaisuuksista, joiden suorittaminen hyväksytysti on edellytyksenä opinnoissa etenemiseen asianomaisessa oppiaineessa~~

Luku 6.7 Lukuvuoden päätteeksi arvioitavat yhteiset oppiaineet ja valinnaiset aineet:

Perusopetuksen tuntijaon mukaisten yhteisten aineiden, taide- ja taitoaineiden sekä valinnaisten aineiden arviointi sanallisesti tai numeroin on kuvattu OPS luvussa 6.11.

Luku 6.8 Perusopetuksen päättöarviointi

Päättöarviointikriteerit [Jämsän kaupungin opetussuunnitelmassa](#) kohdassa 15.4.0

Päättöarvioinnin [kriteerit](#) Opetushallituksen sivuilla

Luku 6.8.1 Päättöarvosanan muodostuminen

Ei paikallista osuutta

Luku 6.8.2 ~~Eriyistä tukea saavan oppilaan päättöarviointi~~ -> poistuu valtakunnallisesta OPS-perusteista

Ei paikallista osuutta

Luku 6.8.3 Arvioitavat yhteiset oppiaineet päättöarvioinnissa

Ei paikallista osuutta

Luku 6.8.4 Taide- ja taitoaineiden oppimäärien arviointi päättöarvioinnissa

Ei paikallista osuutta

Luku 6.8.5 Valinnaisten aineiden arviointi päättöarvioinnissa -> jatkossa kohta 6.8.4

Oppilaan on mahdollista valita 6, 8 ja 9 vuosiluokalla 1 vvh laajuinen L-valinnainen lyhytkurssi koulujen tarjonnan mukaisesti, kurssit on kuvattu opetussuunnitelman luvussa 12.2.

Yhteiseen oppiaineeseen liittyvässä 1 vvh laajuisessa sanallisesti arvioitavassa valinnaisessa aineessa osoitettu osaaminen voi korottaa kyseisen oppiaineen päättöarvosanaa.

Luku 6.8.6 ~~Johonkin oppiaineeseen painottuva opetus ja päättöarviointi~~ -> jatkossa kohta 6.8.5

~~Jämsänjoen yhtenäiskoulussa järjestettävän liikuntapainotteisen luokan ns. lisäliikunta määritellään taito- ja taideaineiden valinnaiseksi kurssiksi 8. ja 9. vuosiluokilla (2+2 vvt), johon oppilaat sitoutuvat jo hakiessaan luokalle. Kurssilla on omat tavoitteet ja sisällöt, jotka saattavat poiketa jonkin verran muiden liikunnan syventävien taito- ja taideaineiden kurssisisällöistä.~~

~~7. vuosiluokalla opiskellaan 2 vvt lisäliikuntaa, ja myös ne tunnit arvioidaan osana kaikille yhteistä liikuntaa.~~

~~Lisäliikunnasta oppilas saa merkinnän todistuksen liitteenä.~~

Luku 6.9 Poissaolojen vaikutus arviointiin

Jos oppilas ei sairauden vuoksi voi osallistua kouluopetukseen, hänen opetuksensa voidaan järjestää antamalla hänelle ohjausta, oppimateriaalia ja oppimista tukevaa arviointipalautetta kotiin. Yhteistyö huoltajien kanssa on erityisen tärkeää.

Jos sairaus estää tai vaikeuttaa tilapäisesti oppilaan osallistumista opetussuunnitelman mukaiseen opetukseen ainoastaan yksittäisessä oppiaineessa voidaan oppiaineen arvioinnissa menetellä toisin ja antaa sanallinen arvio tai arvosana perustuen niihin näyttöihin, joita oppilas on kyennyt antamaan.

~~Tarvittaessa oppilas voidaan vapauttaa jonkin oppiaineen opiskelusta tietyksi ajaksi. Tällöin arvioinnissa voidaan menetellä toisin ja jättää esimerkiksi todistusarvosana antamatta. Asiasta tehdään POL 18 §:n mukainen hallintopäätös erityisistä opetusjärjestelyistä.~~

~~Mikäli sairaus estää kokonaan oppilaan opiskelun kotona tai esimerkiksi sairaalakoulussa, jolloin oppilaalle ei kerry opintasuorituksia, voidaan arvioinnissa menetellä toisin ja jättää esimerkiksi todistusarvosana antamatta. Asiasta tehdään POL 18 §:n mukainen hallintopäätös.~~

Ensisijaisena menettelynä on turvata erilaisin järjestelyin oppilaan mahdollisuus osallistua opetukseen.

Luku 6.10 Arvioinnin uusiminen ja oikaisu

Ei paikallista osuutta

Luku 6.11 Todistukset

Todistuksissa ja todistusmerkintöissä noudatetaan opetussuunnitelman perusteiden kirjauksia.

Syyslukukauden päätteeksi annetaan **välitodistus**.

Lukuvuoden päätteeksi annetaan **lukuvuositolistus**.

Todistusten ulkoasu hyväksytään kaupungin hallintosäännön mukaisesti.

Luku 6.11.1 Sanalliset arviot ja numeroarvosanat todistuksissa

Oppilaiden oppimisen ja osaamisen, työskentelyn sekä käyttäytymisen arviointi tehdään opetussuunnitelman mukaisesti kaksi kertaa lukuvuoden aikana.

Arvioinnin sähköinen väline on Wilma.

Vuosiluokat 1 - 3

Osaaminen arvioidaan sanallisena vuosiluokilla 1-3, todistuksesta ilmenee, onko suoritus hyväksytty tai hylätty.

Vuosiluokilla 1-3 sanallisessa arvioinnissa oppilaan äidinkielen ja kirjallisuuden osa-alueita sekä matematiikan osa-alueita avataan kuvailevilla arviointilauseilla, joka annetaan todistuksen liitteenä.

Vuosiluokilla 1 ja 3 arviointikeskustelu täydentää väliarviointia ja korvaa osaamista kuvailevan liitteen.

Oppilaan **käyttäytymistä ja työskentelytaitoja arvioidaan erillisellä liitteellä.**

Käyttäytymisen sanallista arviota koskevasta liitteestä merkitään tieto todistuksen lisätietoihin.

Vuosiluokat 4 - 9

Vuosiluokilla 4-9 oppilaan osaamista arvioidaan valtakunnallisen opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti numeerisesti. Todistuksesta ilmenee onko suoritus hyväksytty tai hylätty.

Vuosiluokalla 7 arviointikeskustelu täydentää väliarviointia.

~~Yksilöllistettyjen oppimäärien arviointi~~

~~Yksilöllistetyistä oppimääristä annetaan sanallinen arvio tai numeroarvosanan HOJKSiin kirjatun periaatteen mukaisesti. Numeroarvosana tai sanallinen arviointi varustetaan tähdellä (*). Lisätietoihin tulee maininta siitä, että oppilas on opiskellut tähdellä (*) merkityt aineet HOJKS:ssa määritellyn yksilöllisen oppimäärän mukaan. Päättöarviointi voi näissä aineissa olla sanallinen tai numeroarvosana HOJKSiin kirjatun periaatteen mukaisesti.~~

~~Toiminta-alueittain annettava opetus~~

~~Sanallinen arviointi koko perusopetuksen ajan.~~

Oppilaat, joiden äidinkieli on muu kuin opetuksessa käytettävä kieli

Maahanmuuttajataustaiset oppilaat, joiden suomen kielen taito vaikeuttaa arviointia, voidaan arvioida sanallisesti vuosiluokilla 1–8. Arvioinnin toteutustapa määritellään oppilaalle laadittavassa pedagogisessa asiakirjassa (~~oppimissuunnitelma / HOJKS~~). Päättöarvioinnissa maahanmuuttajaoppilaat arvioidaan numeroin.

Arviointikeskustelut

Syyslukukauden aikana käydään **arviointikeskustelu vuosiluokilla 1, 3 ja 7**. Nämä ovat nivelvaiheita, jolloin on erityisesti tarpeen varmistaa mm. oppilaan mahdollinen tuen tarve. **Vuosiluokilla 1 ja 3 arviointikeskustelu korvaa syyslukukauden päätteeksi annettavan välitodistusta täydentävän liitteen.**

Arviointikeskustelujen aikataulu noudattaa normaalin oppilasarvioinnin mukaista aikataulutusta, viimeistään tammikuun loppuun mennessä.

Keskustelussa läsnä ovat lähtökohtaisesti oppilas, huoltajat ja luokanopettaja/-valvoja, samoin kuin tarvittaessa oppilaan opetuksesta ja/tai ohjaamisesta vastaavat muut asiantuntijat.

Arviointikeskustelussa käydään läpi arviointia laaja-alaisen osaamisen tulevaisuuden taidoissa

- oppimaan oppiminen

- kriittinen ajattelu
- ongelmanratkaisutaidot
- yhteistyötaidot
- työskentelytaidot
- elämäntaitojen taidot

Tarvittaessa keskustellaan myös oppiaineista, käyttäytymisestä ja oppilaan hyvinvoinnista. Arviointikeskustelussa tulee huomioida kaikkien osapuolten näkemyksiä, mutta oppilaan tulee olla keskustelussa keskeisessä roolissa.

Wilmaan, sekä muihin kodin ja koulun yhteistyössä käytettäviin asiakirjoihin (esim. reissuvihkot) kertynyt oppimisen materiaali huomioidaan keskustelussa monipuolisesti.

Arviointikeskustelujen sähköinen väline on Wilma.

Luku 6.11.2 Lukuvuositodistus

Ei paikallista osuutta

Luku 6.11.3 Välitodistus

Ei paikallista osuutta

Luku 6.11.4 Erotodistus

Ei paikallista osuutta

Luku 6.11.5 Perusopetuksen päättötodistus

Ei paikallista osuutta

Luku 6.12 erityinen tutkinto ja siitä annettavat todistukset

Erityistä tutkintoa ja siitä annettavia todistuksia koskevat käytännöt toteutetaan opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti.

Rehtori päättää erityisen tutkinnon suorittamisen mahdollisuudet ja ajankohdat tapauskohtaisesti.

Muutosten perustelut

- **Luku 6 johdanto löytyy valtakunnallisesta OPS:sta kohdasta 13 Paikallisesti päätettävät asiat**
- **Poistetaan maininnat linkeistä, koska linkkejä ei ole nykyisessä ops:ssa.**
- **Käytetään koulukohtaisista suunnitelmista käsitettä lukuvuosisuunnitelma**
- **6.6.2 Eteneminen opinto-ohjelman mukaan poistuu laista, tilalle opinnoissa eteneminen tavoitekokonaisuuksittain, ei paikallista osuutta**
- **6.8.6 Jämsässä ei järjestetä enää liikuntapainotteista opetusta**
- **6.9 Poissaolojen vaikutus arviointiin: Poistetaan tarpeeton kohta lakiuudistuksen vuoksi**
- **6.11.1 poistetaan osiosta yksilöllistettyjen oppimäärien arviointi -> yksilöllistetty oppimäärä poistuu laista, tilalle oppiaineen rajattu oppimäärä, ei paikallista osiota**
- **6.11.1 toiminta-alueittain annettava opetus, ei paikallista osiota**

Uusi OPS, luku 6:

Vastuu kodin ja koulun yhteistyön edellytysten kehittamisestä on opetuksen järjestäjällä. Yhteistyön lähtökohtana on luottamuksen rakentaminen, tasavertaisuus ja keskinäinen kunnioitus. Yhteistyössä otetaan huomioon perheiden moninaisuus sekä tiedon ja tuen tarpeet. Yhteistyön onnistumiseksi tarvitaan koulun henkilöstön aloitteellisuutta ja henkilökohtaista vuorovaikutusta huoltajien kanssa sekä muutoin monipuolista viestintää. Kodin ja koulun yhteistyötä toteutetaan sekä yhteis- että yksilötasolla.

Kannustavat ja oppilaan oppimista ja kehitystä myönteisesti kuvaavat viestit ovat tärkeitä. Säännöllisen palautteen avulla huoltaja voi osaltaan tukea lapsensa tavoitteellista oppimista ja koulunkäyntiä. Erityisen tärkeää yhteistyö on oppilaan koulupolun nivelvaiheissa sekä oppimisen ja koulunkäynnin tukea suunniteltaessa ja toteutettaessa.

Henkilökohtaisten ja luokkatapaamisten lisäksi yhteistyössä hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologiaa. Pääasiallinen viestintäväline kodin ja koulun yhteistyössä on Wilma.

Arvioinnin yleisistä periaatteista tiedotetaan huoltajia Wilman välityksellä, vanhempainilloissa, luokkatapaamisissa sekä henkilökohtaisissa tapaamisissa.

Luku 6.1 Arvioinnin tehtävät perusopetuksessa

Ei paikallista osuutta

Luku 6.2 Arvioinnin yleiset periaatteet

Oleellista on oppimisen tavoitteiden selvittäminen opintojakson alussa oppilaille, oppilaiden itse- ja vertaisarviointitaitojen kehittäminen ja palaute. Oppilas on aktiivinen toimija tavoitteiden asettamisessa ja arvioimisessa yhdessä opettajan kanssa: keskustellaan mitä ja miten opiskellaan, millaisia tavoitteita oppilailla on ja mitä pitäisi vielä oppia. Huoltajan osallisuus on tärkeää.

Arvioinnissa noudatetaan perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita. Arviointikulttuuria kehitetään jatkuvasti ja tarkastellaan vuosittain koulutuksen järjestäjän suorittamien arviointien perusteella. Paikalliset painopisteet tulevat esille kunkin oppiaineen arvioinnissa ja ne kirjataan koulukohtaiseen [lukuvuosisuunnitelmaan](#).

Paikalliset täsmennykset arvioinnista ja todistuksista on kuvattu luvussa 11.1

Luku 6.3 Oppimisen ja osaamisen arviointi:

[Paikalliset täsmennykset: arvosanojen yleiset määräytymisen periaatteet](#)

Arvosanojen 4-10 määräytymisen periaatteet oppiaineissa

Arvosana **10 (erinomainen)** edellyttää

- kaikkien tavoitteiden toteutumista
- kokeiden, testien ja arvioitavien töiden painottumista kiitettäviin arvosanoihin
- että oppilas kykenee omaksumaan uutta tietoa itsenäisesti sekä hyödyntämään ja soveltamaan oppimaansa
- että oppilas osallistuu aktiivisesti ja rakentavasti tuntityöskentelyyn ja on suorittanut annetut kotitehtävät
- että oppilaan asenne kyseisen aineen opiskeluun on positiivinen
- että oppilas kykenee arvioimaan omaa työtään ja hyödyntämään tätä tietoa opiskelussaan

Arvosana **9 (kiitettävä)** edellyttää

- pääsääntöisesti kaikkien tavoitteiden toteutumista
- kokeiden, testien ja arvioitavien töiden painottumista hyviin tai kiitettäviin arvosanoihin
- että oppilas kykenee omaksumaan uutta tietoa itsenäisesti sekä hyödyntämään ja soveltamaan oppimaansa
- että oppilas osallistuu aktiivisesti ja rakentavasti tuntityöskentelyyn ja on suorittanut annetut kotitehtävät
- että oppilaan asenne kyseisen aineen opiskeluun on positiivinen
- että oppilas kykenee arvioimaan omaa työtään ja hyödyntämään tätä tietoa omassa opiskelussaan

Arvosana **8 (hyvä, tavoitetaso)** edellyttää

- pääsääntöisesti jokaisen tavoitteen saavuttamista. Jonkin osa-alueen erinomainen hallinta voi kompensoida toisen osa-alueen heikompaa hallintaa, mutta pääsääntöisesti varsinkin hyvän osaamisen kuvaukset (kts. opetussuunnitelmien perusteet) kertovat arvosanan 8 vaatimustason.
- kokeiden, testien ja arvioitavien töiden painottumista hyviin arvosanoihin
- omaksutun tiedon soveltamis- ja hyödyntämistaitoja
- tunti- ja kotitehtävien huolellista hoitamista
- myönteistä asennetta kyseisen aineen opiskeluun

Arvosana **7 (tydyttävä)** edellyttää

- enimpien tavoitteiden saavuttamista. Jotkin osatavoitteet ovat voineet jäädä toteutumatta kokonaan
- kokeiden, testien ja arvioitavien suoritusten painottumista tyydyttäviin arvosanoihin
- että oppilas kykenee osittain soveltamaan ja hyödyntämään omaksuttua tietoa
- että oppilas osallistuu tuntityöskentelyyn ajoittain aktiivisesti
- että koti- ja tuntitehtävistä huolehtiminen onnistuu pääsääntöisesti
- että oppilaan asenne kyseiseen oppiaineeseen on pääosin myönteinen

Arvosana **6 (kohtalainen)** edellyttää

- tavoitteiden osittaista toteutumista. Jotkut osatavoitteet ovat voineet jäädä toteutumatta.
- kokeiden, testien ja arvioitavien suoritusten painottumista kohtalaisiin arvosanoihin

- että oppilas ei juurikaan kykene soveltamaan oppimaansa tietoa ja taitoa
- että oppilaan osallistuminen tuntityöskentelyyn on pääsääntöisesti passiivista
- että kotitehtävien hoitamisessa on puutteita
- että oppilaan asenne oppiaineen opiskeluun vaihtelee

Arvosana **5 (välttävä)** edellyttää, että

- tavoitteiden saavuttaminen on pääsääntöisesti jäänyt toteutumatta
- kokeiden, testien ja arvioitavien töiden painottumista välttäviin arvosanoihin
- oppilas ei ole saavuttanut oppiaineen kohdalla tiedon soveltamistaitoja
- oppilaan osallistuminen koulutyöhön on pääsääntöisesti passiivista
- oppilas huolehtii pääsääntöisesti kotitehtävistään, mutta kotitehtävien teko vaatii esim. vanhemmilta runsaasti ohjausta ja valvontaa
- oppilas ei kykene juurikaan käyttämään annettua palautetta apuna oppimisessa

Arvosana **4 (hylätty)** edellyttää että

- oppilas ei ole osittainkaan saavuttanut määriteltyjä tavoitteita
- oppilas ei ole juurikaan suorittanut hänelle annettuja tunti- ja kotitehtäviä
- kokeiden, testien ja arvioitavien töiden keskiarvo on alle 5
- oppilas ei kykene hyödyntämään ja soveltamaan aikaisemmin oppimaansa
- oppilaan suhtautuminen oppiaineen opiskeluun on passiivista ja negatiivista

Luku 6.4 Työskentelyn arviointi:

Ei paikallista osuutta

Luku 6.5 Käyttäytymisen arviointi:

[Paikalliset täsmennykset - käyttäytymisen arvioinnin yleiset periaatteet](#)

Käyttäytymisen arviointi perusopetuksessa

Käyttäytymisen arviointi kohdistuu siihen, miten oppilas ottaa huomioon muut ihmiset ja ympäristön, arvostaa työtä ja noudattaa sääntöjä. Oppilaan käyttäytymistä arvioivat kaikki oppilasta opettavat opettajat. Käyttäytymisen arvioinnissa käytetään 1-9 lk seuraavia kriteerejä:

4. **Rehellisyys, luotettavuus ja myönteinen suhtautuminen opiskeluun** - vastuu sanoista ja teoista - opiskelu on oman tulevaisuuden rakentamista
5. **Toisten ihmisten huomioon ottaminen** - ihmisen perusoikeuksien kunnioittaminen - ystävällisyys, huomaavaisuus, auttavaisuus - yhteistyöhalukkuus, sopuisuus, yhteisvastuullisuus - oikeudenmukaisuus - suvaitsevaisuus
6. **Työ- ja elinympäristöön suhtautuminen** - vastuullinen suhtautuminen yhteiseen omaisuuteen - viihtyisän ja myönteisen työilmapiirin vaaliminen

Käyttäytymisen arvosanat:

Erinomainen 10 tai vastaava sanallinen arvio

- rehellisyys: moitteeton
- toisten huomioiminen: esimerkillisen ystävällinen, auttavainen ja yhteishenkeä edistävä
- suhtautuminen työ- ja elinympäristöön: moitteeton, työ- ja elinympäristöä suojeleva

Kiitettävä 9 tai vastaava sanallinen arvio

- rehellisyys: moitteeton
- toisten huomioiminen: ystävällinen, auttavainen ja yhteistyökykyinen
- suhtautuminen työ- ja elinympäristöön: moitteeton

Hyvä 8 tai vastaava sanallinen arvio

- rehellisyys: lähes moitteeton
- toisten huomioiminen: yleensä ystävällinen, auttavainen ja yhteistyöhaluinen, häiritsee joskus opetusta, käyttäytymisestä jouduttu joskus huomauttamaan, ei yleensä rangaistuksia
- suhtautuminen työ- ja elinympäristöön: pieniä rikkeitä

Tyydyttävä 7 tai vastaava sanallinen arvio

- rehellisyys: rikkeitä
- toisten huomioiminen: kiusaa ja nimittelee, häiritsee usein opetusta, käyttäytymisestä jouduttu huomauttamaan usein, rangaistuksia silloin tällöin, yhteydenottoja huoltajiin
- suhtautuminen työ- ja elinympäristöön: koulutarvikkeiden huonoa käsittelyä

Kohtalainen 6 tai vastaava sanallinen arvio

- rehellisyys: useita rikkeitä, esim. valehtelua ja lunttausta
- toisten huomioiminen: kiusaa ja nimittelee usein, häiritsee jatkuvasti opetusta, käyttäytymisestä jouduttu huomauttamaan erittäin usein, useita rangaistuksia, useita yhteydenottoja huoltajiin
- suhtautuminen työ- ja elinympäristöön: välinpitämätön asenne omaan ja muiden omaisuuteen, koulutarvikkeiden ja koulun kaluston turmelemista

Välttävä 5 tai vastaava sanallinen arvio

- rehellisyys: useita rikkeitä, valehtelua, lunttausta ja luvattomia poissaoloja
- toisten huomioiminen: kiusaa ja nimittelee, häiritsee jatkuvasti opetusta ja pyrkii estämään luokan työskentelyä, käyttäytymisestä jouduttu huomauttamaan jatkuvasti, yllyttää muita rikkeisiin, jälki-istuntoja ankarampia rangaistuksia, jatkuvia yhteydenottoja huoltajiin
- suhtautuminen työ- ja elinympäristöön: erittäin välinpitämätön asenne omaan ja muiden omaisuuteen, toistuvaa koulutarvikkeiden ja koulun kaluston turmelemista

Hylätty 4 tai vastaava sanallinen arvio

- oppilas on sopeutumaton kouluyhteisöön
- häiriökäyttäytyminen säännöllistä
- heikentää säännöllisesti ryhmän viihtyvyyttä
- halveksii koulun sääntöjä ja yhteisiä sopimuksia
- ei piittaa omista tai muiden oikeuksista tai vastuista
- haluaa estää muidenkin yhteistyön
- kiusaa toisia ja on jatkuvasti luvatta pois koulusta

Luku 6.6 Opinnoissa eteneminen perusopetuksen aikana:

Ei paikallista osuutta

Luku 6.6.1 Opinnoissa eteneminen vuosiluokittain

Opinnoissa etenemisen, luokalta siirtymisen ja luokalle jättämisen periaatteet ja käytännöt toteutetaan perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan.

Oppilaalle ja hänen huoltajilleen on annettava tiedoksi varoitus oppiaineen oppimäärän hylkäämisestä tai vuosiluokalle jättämisestä viimeistään 30 päivää ennen arviointia.

Oppilaalla on oltava mahdollisuus, riittävästi aikaa ja tukea täydentää opintojaan sekä näyttää osaamistaan monipuolisesti ja hyväksytysti ennen lukuvuoden päättymistä.

6.6.2 Opinnoissa eteneminen tavoitekokonaisuuksittain

Ei paikallista osuutta

Luku 6.7 Lukuvuoden päätteeksi arvioitavat yhteiset oppiaineet ja valinnaiset aineet:

Perusopetuksen tuntijaon mukaisten yhteisten aineiden, taide- ja taitoaineiden sekä valinnaisten aineiden arviointi sanallisesti tai numeroin on kuvattu OPS luvussa 6.11.

Luku 6.8 Perusopetuksen päättöarviointi

Päättöarviointikriteerit [Jämsän kaupungin opetussuunnitelmassa](#) kohdassa 15.4.0

Päättöarvioinnin [kriteerit](#) Opetushallituksen sivuilla

Luvut 6.8.1 – 6.8.3

Ei paikallista osuutta

Luku 6.8.4 Valinnaisten aineiden arviointi päättöarvioinnissa

Oppilaan on mahdollista valita 6, 8 ja 9 vuosiluokalla 1 vvh laajuinen L-valinnainen lyhytkurssi koulujen tarjonnan mukaisesti, kurssit on kuvattu opetussuunnitelman luvussa 12.2.

Yhteiseen oppiaineeseen liittyvässä 1 vvh laajuisessa sanallisesti arvioitavassa valinnaisessa aineessa osoitettu osaaminen voi korottaa kyseisen oppiaineen päättöarvosanaa.

Luku 6.8.5 Johonkin oppiaineeseen painottuva opetus ja päättöarviointi

Ei paikallista osuutta

Luku 6.8.6 Oppilaskohtaisia tukitoimia saavan oppilaan päättöarviointi

Ei paikallista osuutta

Luku 6.9. Poissaolojen vaikutus arviointiin

Jos oppilas ei sairauden vuoksi voi osallistua kouluopetukseen, hänen opetuksensa voidaan järjestää antamalla hänelle ohjausta, oppimateriaalia ja oppimista tukevaa arviointipalautetta kotiin. Yhteistyö huoltajien kanssa on erityisen tärkeää.

Jos sairaus estää tai vaikeuttaa tilapäisesti oppilaan osallistumista opetussuunnitelman mukaiseen opetukseen ainoastaan yksittäisessä oppiaineessa voidaan oppiaineen arvioinnissa menetellä toisin ja antaa sanallinen arvio tai arvosana perustuen niihin näyttöihin, joita oppilas on kyennyt antamaan.

Mikä oppilaalle on tehty Pol 18 §:n mukainen päätös opetuksen poikkeavasta järjestämisestä, voidaan arvosana antaa erilaisten näyttöjen perusteella tai jättää kokonaan antamatta. Päätökseen kirjataan, mikäli arvosanaa ei anneta.

Ensisijaisena menettelynä on turvata erilaisin järjestelyin oppilaan mahdollisuus osallistua opetukseen.

Luku 6.10 Arvioinnin uusiminen ja oikaisu

Ei paikallista osuutta

Luku 6.11 Todistukset

Todistuksissa ja todistusmerkintöissä noudatetaan opetussuunnitelman perusteiden kirjauksia.

Syyslukukauden päätteeksi annetaan **välitodistus**.

Lukuvuoden päätteeksi annetaan **lukuvuositolistus**.

Todistusten ulkoasu hyväksytään kaupungin hallintosäännön mukaisesti.

Luku 6.11.1 Sanalliset arviot ja numeroarvosanat todistuksissa

Oppilaiden oppimisen ja osaamisen, työskentelyn sekä käyttäytymisen arviointi tehdään opetussuunnitelman mukaisesti kaksi kertaa lukuvuoden aikana.

Arvioinnin sähköinen väline on [oppilastietojärjestelmä](#) (Wilma).

Vuosiluokat 1 - 3

Osaaminen arvioidaan sanallisena vuosiluokilla 1-3, todistuksesta ilmenee, onko suoritus hyväksytty tai hylätty.

Vuosiluokilla 1-3 sanallisessa arvioinnissa oppilaan äidinkielen ja kirjallisuuden osa-alueita sekä matematiikan osa-alueita avataan kuvailevilla arviointilauseilla, joka annetaan todistuksen liitteenä.

Vuosiluokilla 1 ja 3 arviointikeskustelu täydentää väliarviointia ja korvaa osaamista kuvailevan liitteen.

Oppilaan **käyttäytymistä ja työskentelytaitoja arvioidaan erillisellä liitteellä.**

Käyttäytymisen sanallista arviota koskevasta liitteestä merkitään tieto todistuksen lisätietoihin.

Vuosiluokat 4 - 9

Vuosiluokilla 4-9 oppilaan osaamista arvioidaan valtakunnallisen opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti numeerisesti. Todistuksesta ilmenee onko suoritus hyväksytty tai hylätty.

Vuosiluokalla 7 arviointikeskustelu täydentää väliarviointia.

Rajatun oppiaineen oppimäärän arviointi

Ei paikallista osuutta

Toiminta-alueittain annettava opetus

Ei paikallista osuutta

Oppilaat, joiden äidinkieli on muu kuin opetuksessa käytettävä kieli

Maahanmuuttajataustaiset oppilaat, joiden suomen kielen taito vaikeuttaa arviointia, voidaan arvioida sanallisesti vuosiluokilla 1–8. Arvioinnin toteutustapa määritellään oppilaalle laadittavassa pedagogisessa asiakirjassa. Päättöarvioinnissa maahanmuuttajaoppilaat arvioidaan numeroin.

Arviointikeskustelut

Syyslukukauden aikana käydään **arviointikeskustelu vuosiluokilla 1, 3 ja 7.** Nämä ovat nivelvaiheita, jolloin on erityisesti tarpeen varmistaa mm. oppilaan mahdollinen tuen tarve. **Vuosiluokilla 1 ja 3 arviointikeskustelu korvaa syyslukukauden päätteeksi annettavan välitodistusta täydentävän liitteen.**

Arviointikeskustelujen aikataulu noudattaa normaalin oppilasarvioinnin mukaista aikataulutusta, viimeistään tammikuun loppuun mennessä.

Keskustelussa läsnä ovat lähtökohtaisesti oppilas, huoltajat ja luokanopettaja/-valvoja, samoin kuin tarvittaessa oppilaan opetuksesta ja/tai ohjaamisesta vastaavat muut asiantuntijat.

Arviointikeskustelussa käydään läpi arviointia laaja-alaisen osaamisen tulevaisuuden taidoissa

- oppimaan oppiminen
- kriittinen ajattelu

- ongelmanratkaisutaidot
- yhteistyötaidot
- työskentelytaidot
- elämänhallinnan taidot

Tarvittaessa keskustellaan myös oppiaineista, käyttäytymisestä ja oppilaan hyvinvoinnista. Arviointikeskustelussa tulee huomioida kaikkien osapuolten näkemyksiä, mutta oppilaan tulee olla keskustelussa keskeisessä roolissa.

Wilmaan, sekä muihin kodin ja koulun yhteistyössä käytettäviin asiakirjoihin (esim. reissuvihkot) kertynyt oppimisen materiaali huomioidaan keskustelussa monipuolisesti.

Arviointikeskustelujen sähköinen väline on Wilma.

Luku 6.11.2 Lukuvuositodistus

Ei paikallista osuutta

Luku 6.11.3 Välitodistus

Ei paikallista osuutta

Luku 6.11.4 Erotodistus

Ei paikallista osuutta

Luku 6.11.5 Perusopetuksen päättötodistus:

Ei paikallista osuutta

Luku 6.12 erityinen tutkinto ja siitä annettavat todistukset

Erityistä tutkintoa ja siitä annettavia todistuksia koskevat käytännöt toteutetaan opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti.

Rehtori päättää erityisen tutkinnon suorittamisen mahdollisuudet ja ajankohdat tapauskohtaisesti.

6.13. Paikallisesti päätettävät asiat

Määräykset tulevat valtakunnallisista opetussuunnitelman perusteista. (Tätä virkettä ei kirjata opsiin.)

Mahdolliset koulukohtaiset täydennykset kirjataan koulukohtaiseen [lukuvuosisuunnitelmaan](#).

OPS 7 Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Nykyinen Jämsän OPS:n luku 7 päättyy 31.7.2025. Tilalle kokonaan uusi OPS- luku 7.

Uusi OPS, luku 7:

7.1 Oppilaan oikeus oppimisen ja koulunkäynnin tukeen

Ei paikallista osuutta

7.2 Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt

Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt koskevat kaikkea perusopetuksen toimintaa. Tämä velvoittaa koko koulun henkilökuntaa ja edellyttää laadukasta perusopetusta. Oppimisen edellytyksiä tukevilla opetusjärjestelyillä huomioidaan koko ryhmän vahvuudet ja tarpeet. Opetus on kielitietoista. Luokissa on selkeä ja ennakoitava päivärytmi sekä muut säännölliset rutiinit. Oppilaiden erilaisia tarpeita huomioidaan ja opiskeltavaa ainesta, opetusjärjestelyjä ja -menetelmiä eriytetään. Oppilaille annetaan mahdollisuus näyttää osaamistaan eri tavoin.

Rehtori yhdessä koulutuksen järjestäjän kanssa luo raamit oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden toteuttamiselle huolehtimalla riittävien resurssien, esimerkiksi jakotuntien määrästä. Isoimmissa kouluissa oppitunteja pyritään palkittamaan rinnakkaisluokkien välillä.

Osana oppimisen edellytyksiä tukevia opetusjärjestelyjä rehtori ja erityisopettajat suunnittelevat koulunkäynninohjaajien työpanoksen kohdentamista ryhmille, joissa tuen tarvetta ilmenee.

Periaatteena on priorisoida ryhmät, joissa on paljon oppimisen tuen tarpeita, ja siten myös tarve huomioida oppilaiden ja opetusryhmien erilaiset kiinnostuksen kohteet ja tavat työskennellä. Ohjaajan tehtävänä on omalta osaltaan varmistaa se, että mahdollisimman moni oppilas pystyy näyttämään osaamisensa oppitunnilla.

Ohjaajan työn painopisteenä on yhdessä ryhmän opettajan kanssa huomioida oppilaiden väliset yksilölliset ja kehitykselliset erot, sekä tukea oppilaan itsetuntoa ja motivaatiota.

Koulun lukuvuosisuunnitelmassa tarkennetaan opetusryhmien oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden toteutus. Lukuvuosisuunnitelman laatimisesta vastaa rehtori yhdessä koulun opettajien ja erityisopettajien kanssa.

Lukuvuosisuunnitelmassa kuvataan, millaista tukea ja kuinka paljon kullekin luokka-asteelle tarjotaan (ohjaajaresurssi, jakotunnit). Valmistautuminen seuraavaan lukuvuoteen aloitetaan jo kevätlukukaudella. Oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden toteutumista ja vaikuttavuutta seurataan ja arvioidaan säännöllisesti lukuvuoden aikana.

Opiskeluhoitopalveluiden kanssa tehtävän yhteistyön kehittämisen periaatteet kohdentuvat koulun toimintakulttuurin rakentamiseen, avoimeen vuoropuheluun ja oppilaiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemiseen. Tavoitteena on varmistaa, että oppilaan tuen tarpeet huomioidaan monipuolisesti ja että eri asiantuntijat tekevät tiivistä yhteistyötä suunnitelmien laatimisessa ja toteuttamisessa. Yhteistyö perustuu luottamukseen, roolien selkeyteen ja aktiiviseen tiedon jakamiseen. Yhteiseen suunnitteluun ja toteutukseen tulee varata riittävästi aikaa.

7.3 Ryhmäkohtaiset tukimuodot ja niiden tavoitteet sekä järjestäminen

Ryhmäkohtaiset tukimuodot tarkoittavat kaikkia oppilaita koskevia järjestelyjä. Niiden toteuttaminen vaatii hyvää oppilastuntemusta ja laadukasta pedagogiikkaa. Yhteistyön merkitys opettajien ja muiden koulun aikuisten välillä korostuu. Laki velvoittaa kaikkia opettajia säännölliseen yhteistyöhön ryhmäkohtaisen tuen suunnittelussa, toteuttamisessa ja vaikuttavuuden arvioinnissa.

Rehtori luo raamit ryhmäkohtaisten tukimuotojen toteuttamiselle. Lukujärjestysteknisesti mahdollistetaan myös luokan- ja aineenopettajien pitämä tukiopetus omalle opetusryhmälle. Riittävän pienet ja joustavasti muodostettavat opetusryhmät mahdollistavat laadukkaan ja suunnitelmallisen ryhmäkohtaisen tuen antamisen.

Pienryhmillä tarkoitetaan oppimisen edellytysten mukaisesti muodostettuja opetusryhmiä, jakotuntien avulla muodostettuja ryhmiä, resurssiopettajan tai samanaikaisopettajan kanssa

jaettuja ryhmiä sekä erityisopettajan kanssa muodostettuja ryhmiä. Pienryhmien järjestäminen ja tuntien palkittaminen on ensisijaista suomen kielessä ja kirjallisuudessa sekä matematiikassa ja ylemmillä luokilla lisäksi vieraissa kielissä. Palkittamista voidaan käyttää myös muissa oppiaineissa mahdollisuuksien mukaan.

Pienryhmistä muodostetaan tarkoituksenmukaisia ja toimivia ryhmiä. Ryhmien kokoonpano ja oppilasmäärä vaihtelevat joustavasti. Toimiva pienryhmätyöskentely edellyttää tiivistä ja säännöllistä yhteistyötä, -suunnittelua ja -arviointia opettajien ja ohjaajien kesken. Pienryhmien tarkoituksena on tukea koko oppilasryhmän oppimista.

Rehtori huolehtii vähintään lakisääteisen minimin mukaisesta ryhmäkohtaisten tukimuotojen edellyttämistä henkilöstöresursseista koulullaan. Lukujärjestyksiä laatiessa pyritään huomioimaan isoimmissa kouluissa oppituntien palkittaminen rinnakkaisluokkien välillä. Lukujärjestysteknisesti mahdollistetaan myös luokan- ja aineenopettajien pitämä tukiopetus omalle opetusryhmälle. Rehtorin vastaa, että ryhmäkohtaista tukea toteutetaan kaikilla luokka-asteilla.

Koulun lukuvuosisuunnitelmassa tarkennetaan ryhmäkohtaisen tuen käytännöt ja ryhmäkohtaiseen tukeen varattu resurssi. Lukuvuosisuunnitelman laatimisesta vastaa rehtori yhdessä koulun opettajien ja erityisopettajien kanssa. Lukuvuosisuunnitelmassa kuvataan, millaista tukea ja kuinka paljon kullekin luokka-asteelle tarjotaan (erityisopettajan antama opetus, tukiopetus). Valmistautuminen seuraavaan lukuvuoteen ja tuen kohdentaminen aloitetaan jo kevätlukukaudella. Tuen resurssien kohdentumista seurataan ja arvioidaan säännöllisesti lukuvuoden aikana.

Luokanopettaja/ -valvoja yhteistyössä erityisopettajan ja tarvittaessa muiden opettajien kanssa täyttävät hiihtolomaan mennessä ryhmäkohtaisen resurssin suunnittelua ja arviointia varten laaditun [lomakkeen](#), jonka pohjalta rehtori pystyy jakamaan ja kohdentamaan koulun käytössä olevan resurssin seuraavalle lukuvuodelle. Rehtori kirjaa oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyjen ja ryhmäkohtaisten tukimuotojen suunnitelmat lukuvuosisuunnitelman [liitteeksi](#).

7.3.1 Opettajan antama yleinen tukiopetus

Jokaisella opettajalla on velvollisuus tarjota oppilailleen tukiopetusta oppimäärän suorittamiseksi. Tukiopetuksen painopiste on ennakkoivassa ja ennaltaehkäisevässä tuessa. Yleisellä tukiopetuksella voidaan vastata myös oppilaan sairaspotilaista johtuviin lyhytaikaisiin tuen tarpeisiin. Tukiopetus on ensisijaisesti ryhmäkohtaista.

Menetelminä voi käyttää esimerkiksi opitun asian vahvistamista, tutustumista asiaan ennakolta, uusien käsitteiden avaamista eri keinoin, ajatuskarttoja, ydinasioihin keskittymistä. Oppimaan oppimisen taitoja ja opiskelutapoja on myös tärkeää harjoitella.

7.3.2 Opettajan antama opetuskielen tukiopetus

Menetelminä voidaan käyttää esimerkiksi piirtämistä, sanaston laatimista, käsitteitä avaavia kysymyksiä, kuvia, videoita, pelejä, leikkejä, käsitteiden konkretisointia, lauluja ja loruja. Opetuskielen tukiopetus ei ole S2-oppimäärän opetusta.

7.3.3 Erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä

Erityisopettaja voi toimia luokassa samanaikaisopettajana tai pienryhmän opettajana. Ryhmän kokoonpano vaihtelee. Erityisopettajan työ on ennaltaehkäisevää, konsultoivaa ja korjaavaa. Tämä edellyttää opettajien välistä tiivistä yhteissuunnittelua, työnjakoa ja tuen vaikutusten arviointia. Erityisopettaja osallistuu oppilaan arviointiin yhdessä luokan- ja aineenopettajan kanssa.

7.4 Oppilaskohtaiset tukitoimet

7.4.1 Oppilaskohtaisen tuen tarpeen arviointi

Mikäli ryhmäkohtaiset tukimuodot eivät pelkästään riitä ja oppilas tarvitsee henkilökohtaista, säännöllistä ja pidempikestoista oppimisen tukea. Erityisopettaja ja luokan- tai aineenopettaja kokoavat yhteistyössä oppilaskohtaisen tukitoimien tarpeen arvioinnin. Oppilas osallistuu tuen tarpeen arvion laadintaan ikä kautensa ja edellytystensä mukaan. Oppilaan huoltajalla on mahdollisuus osallistua tukitoimien tarpeen arviointiin.

Tukitoimien tarpeen arviointiin perustuen oppilasta opettavat opettajat toteavat yhdessä ryhmäkohtaisten tukimuotojen riittävyyden tai riittämättömyyden oppimäärän suorittamiseksi. Mikäli todetaan ryhmäkohtaisten tukimuotojen olevan riittämättömiä, oppilas tarvitsee

henkilökohtaista, säännöllistä ja pitkäkestoista oppimisen tukea (vähintään lukukausi/ lukuvuosi) oppimäärän suorittamiseksi.

Vastuu oppilaskohtaisten tukitoimien arviointiprosessin tiedottamisesta on erityisopettajalla. Huoltajalla on myös mahdollisuus osallistua arvion käsittelyyn.

Luokan- tai aineenopettajan vastuulla on kirjata oppiaineessa tarvittava tuki yhteistyössä erityisopettajan kanssa. Arviossa perustellaan, miksi annetut ryhmäkohtaiset tukimuodot eivät ole riittäviä. Tarvittaessa hyödynnetään moniammatillista ja -alaista yhteistyötä opiskeluhuollon asiantuntijoiden kanssa.

7.4.2 Oppilaskohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma

Suunnitelman toteutumista ja tukitoimien riittävyttä on arvioitava aina, kun oppilaan tarpeet sitä edellyttävät, kuitenkin vähintään kerran lukuvuodessa maaliskuun loppuun mennessä, tai useammin, jos oppilaan tarpeet sitä edellyttävät. Suunnitelma on salassa pidettävä asiakirja.

Suunnitelman laadinnasta vastaa erityisopettaja yhteistyössä oppilasta kyseisessä oppiaineessa arvioivien opettajien kanssa. Huoltajilla ja oppilaalla on mahdollisuus osallistua suunnitelman laadintaan.

Oppilasta opettavat opettajat suunnittelevat opetuksen tavoitteet ja järjestämisen ja kirjaavat ne suunnitelmaan. Oppimista tukevat pedagogiset ratkaisut kuvataan konkreetian tasolla.

Suunnitelman käsittelypalaverin kokoonkutsujana ja esittelijänä toimii erityisopettaja. Palaveriin osallistuvat huoltajat, oppilasta arvioivat opettajat, sekä muut tahot tarpeen mukaan. Oppilas osallistuu palaveriin ikä kautensa edellyttämällä tavalla.

7.4.3 Tukea koskeva päätös

Hallintolain mukaisen kuulemisen jälkeen oppilaskohtaisen tuen arvio ja toteuttamista koskeva suunnitelma liitteineen toimitetaan hallintopäätöksentekoa varten Jämsän kaupungin hallintosäännössä määrätyle henkilölle.

Mikäli oppilas tarvitsee oppilaskohtaisena tukitoimena erityisopettajan/erityisluokanopettajan antamaa opetusta pienryhmässä tai erityisluokanopettajan opetusta erityisluokassa, tehdään tarvittaessa päätös lähikoulun vaihtamisesta. Edellytyksenä lähikoulun vaihtamiselle on, että oppilaan asuinpaikan mukaisessa lähikoulussa ei tarkoituksenmukaista ja erityisopettajan kokoaikaista opetusta voida järjestää.

7.5 Perusopetuksen oppimäärästä tai opetussuunnitelman tavoitteista poikkeaminen

7.5.1 Oppiaineen oppimäärän rajaaminen

Oppiaineen oppimäärä voidaan rajata viimesijaisena keinona, jos oppilaan ei ole mahdollista saavuttaa ryhmäkohtaisista ja oppilaskohtaisista tukitoimista (kokoaikainen erityisopetus) huolimatta hyväksyttyä arvosanaa (5). Oppiaineen rajaaminen on aina oppilaan sivistyksellisiin perusoikeuksiin puuttuva toimenpide. Oppiaineen rajaamiseen tarvitaan monialaisessa (psykologi tai lääkäri) yhteistyössä todettu rajaamisen tarve tai psykologin / lääkärin lausunto tai voimassa oleva tutkimusyhteenveto. Lausunnosta tulee käydä ilmi lausunnon antajan kokonaisnäkemys oppilaan oppimisedellytyksistä.

Hyväksyttyyn arvosanaan (5) riittää, että oppiaineen ydintavoitteet suoritetaan hyväksytysti peruskoulun päättöarvioinnin tai kuudennen luokan arviointikriteerien mukaisesti. Oppilaalle ja huoltajille on ennen oppimäärän rajaamista selvitettävä rajatun oppimäärän arviointi ja mahdolliset vaikutukset jatko-opintoihin. Rajatun oppimäärän arviointi on sanallista, mutta päättötodistuksessa numero on 5*. Tähtimerkintä säilyy myös sanallisessa arvioinnissa.

Päätöksen oppiaineen oppimäärän rajaamisesta tekee Jämsän kaupungin hallintosäännössä määrätty henkilö Perusopetuslain 20 f § mukaisella hallintopäätöksellä. Päätöksen valmisteluun liittyy aina oppilaan ja hänen huoltajansa kuuleminen.

Oppimäärän rajaamisen käytänteet:

Erityisopettaja toteaa, että kokoaikaisesta erityisopetuksesta huolimatta oppilaan ei ole mahdollista saavuttaa hyväksyttyä arvosanaa 5.

Erityisopettaja valmistelee ja kokoaa uuden oppilaskohtaisen tuen toteuttamisen arvion, suunnitelman ja kuulemisen sekä toimittaa asiakirjat päätöksentekijälle. Oppilas osallistuu tuen tarpeen arvion laadintaan ikäkautensa ja edellytystensä mukaan. Oppilaan huoltajalla on mahdollisuus osallistua tukitoimien tarpeen arviointiin. Oppiaineen rajaamiseen tarvitaan monialaisessa (psykologi tai lääkäri) yhteistyössä todettu rajaamisen tarve tai psykologin lausunto tai voimassa oleva tutkimusyhteenveto.

Suunnitelman laadinnasta vastaa erityisopettaja. Huoltajilla ja oppilaalla on mahdollisuus osallistua suunnitelman laadintaan. Rajatun oppimäärän tavoitteet ja sisällöt kuvataan tuen suunnitelmassa konkretian tasolla. Suunnitelman käsittelypalaveriin osallistuvat huoltajat sekä muut tahot tarpeen mukaan. Oppilas osallistuu palaveriin ikäkautensa edellyttämällä tavalla.

Mikäli katsotaan oppilaan taitojen kehittyneen, ja hänen saavuttavan oppimäärältään rajatun oppiaineen ydintavoitteet hyväksytysti, voidaan oppimäärän rajaaminen purkaa. Rajaamisen purkamisessa tehdään uusi oppilaskohtaisen tuen arvio, suunnitelma ja kuuleminen sekä viranhaltijapäätös.

7.5.2 Oppilaan vapauttaminen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta terveydellisistä syistä

Tilapäinen vapauttaminen (Pol 20h §) edellyttää Jämsän perusopetuksessa moniammatillisen harkinnan ja asiantuntijalausunnon. Tilapäisellä vapauttamisella voidaan tarkoittaa esimerkiksi kouluviikon tai koulupäivän tilapäistä lyhentämistä. Lausunnon tulee olla asiantuntijalta, jolla on hoitosuhde tai asiakkuus kyseiseen oppilaaseen sekä kokonaisnäkemys oppilaan oppimisedellytyksistä ja/tai koulunkäyntikyvystä.

Oppilaan vapauttaminen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta terveydellisistä syistä edellyttää ajantasaista ja tuen tarpeen osalta päivitettyä perusopetuslain 20 d §:n mukaista arviointia, 20 e §:n mukaista suunnitelmaa ja 20 f §:n mukaista päätöstä.

Päätös oppiaineen oppimäärän vapauttamisesta tehdään korkeintaan neljän (4) kuukauden ajaksi. Tämän jälkeen oppilaan tilannetta tulee tarkastella uudelleen edellä mainittujen vaatimusten mukaisesti ja hakea tarvittaessa uusi päätös.

Jos oppilas vapautetaan tilapäisesti vamman, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen perusteella, ei oppilaalle järjestetä muuta opetusta tai ohjattua toimintaa.

7.6 Poikkeava voimaantulo ja siirtymäaika

Ei paikallista osuutta

7.7 Erikoissairaanhoidon potilaana olevan oppilaan opetus ja konsultatiivinen sairaalaopetuspalvelu

Ei paikallista osuutta

7.8 Tuen jatkumo siirtymävaiheissa, yhteistyö ja sujuva tiedonsiirto

Perusopetuksen ja esiopetuksen tuen yhteensovittamisen käytännöt

Perusopetuksen ja esiopetuksen tuen tavoitteena on yhteensovittaa käytännöt siten, että esiopetuksesta kouluun siirtyminen olisi mahdollisimman sujuvaa. Siirryttäessä esiopetuksesta perusopetukseen, alakoulusta yläkouluun tai peruskoulusta toiselle asteelle opettajien yhteistyö korostuu entisestään.

Toiminta siirtymävaiheissa ja tiedonsiirtoon liittyvät käytännöt ja vastuut

Siirryttäessä esiopetuksesta kouluun tärkeimpänä tavoitteena on turvallinen ja sujuva koulun aloitus. Oppilaan koulupolun suunnittelu aloitetaan esiopetuksessa hyvissä ajoin. Erityisopettaja tai tuleva luokanopettaja tutustuu lukuvuoden aikana mahdollisuuksien mukaan esiopetusryhmiin, ja osallistuu välttämättömiin huoltajien kanssa yhteistyössä sovittuihin tiedonsiirtopalaveriin.

Esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä järjestetään eri tavoin. Hyväksi todettuja käytäntöjä ovat yhteistyötuokiot, tapahtumat ja kirjeenvaihto sekä mahdolliset tutustumiskäynnit. Yhteisistä käytänteistä ja tavoitteista keskustellaan avoimesti. Vastaanottavan koulun on tärkeää saada tieto, millaista ryhmä- ja lapsikohtaista tukea lapsi on esiopetuksessa saanut. Tämän perusteella muodostetaan tulevat luokat. Tarvittaessa luokkia jaotellaan uudelleen.

Siirryttäessä alakoulusta yläkouluun tavoitteena on suunnitella turvallinen ja sujuva siirtymä. Käytänteet voivat vaihdella Jämsän eri kouluilla. Kevätlukukauden alussa luokanopettaja ja oppilas huoltajineen täyttävät tiedonsiirtolomakkeet. Toukokuussa järjestetään tutustumispäivä tuleville 7. luokkalaisille. Lukuvuoden alkaessa järjestetään 7. luokkalaisille ryhmäytymispäivä, jossa on mukana myös muita yhteistyötahoja. Oppilailla on ryhmäytymistä tukevia oppitunteja. Jokaisella opettajalla on velvollisuus edistää omien opetusryhmiensä ryhmäytymistä. Opiskeluhuollon hyvinvoinnin vuosikellon teemat ja oppitunnit tukevat siirtymää. Syyslukukaudella järjestetään vanhemmille vanhempainilta.

Toiselle asteelle siirtymistä valmistellaan yhdeksännen luokan aikana esim. oppilaanohjaustunnein, tutustumiskäynnein ja vanhempainilloissa. Lisäksi huoltajat osallistuvat hakuprosessiin sen eri vaiheissa. Kaikilla Jämsän yläkouluilla annetaan tehostettua oppilaanohjausta oppilaille, joilla on enemmän tuen tarvetta. Yhdeksännen luokan aikana käydään oppilaanohjaajan kanssa tutustumiskäynneillä lähialueen eri oppilaitoksissa. Jatko-opintojen esittelemiseksi voidaan järjestää esimerkiksi tapahtuma tai vastaava tilaisuus. Jämsän yläkoulujen ohjaussuunnitelma löytyy opetussuunnitelman luvusta 15.4.19.

Koehaun jälkeen tehdään varsinainen yhteishaku oppilaan valitsemiin oppilaitoksiin. Huoltajat ovat mukana yhteishaussa. Oppilaanohjaaja seuraa yhteishaun etenemisprosessia ja tarvittaessa auttaa yksilöllisesti opiskelupaikan löytymisessä yhteistyössä Jämsän etsivän nuorisotyön kanssa. Syyslukukauden alkaessa järjestetään lähialueen oppilaitoksissa tiedonsiirtotilaisuus, johon koulusta osallistuu opinto-ohjaaja ja tarvittaessa erityisopettaja. Tiedonsiirtoa varten pyydetään huoltajan kirjallinen lupa.

7.9 Paikallisesti päätettävät asiat

Mahdolliset koulukohtaiset täydennykset kirjataan koulukohtaiseen lukuvuosisuunnitelmaan.

OPS 8 Opiskeluhuolto

8.1 Paikallisesti päätettävät asiat ja opetuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelmat

Opetuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelma ([erillinen liite](#))

Muutokset:

Jämsän perusopetuksen ja perusopetukseen valmistavan opetuksen opiskeluhuoltosuunnitelmaan tehty termien muutokset lakiuudistuksen velvoittamana.

Muutuskohdat:

Linkit päivitetty toimiviksi

kohta 1.2 Opiskeluhuoltoryhmät

- Opiskeluhuollon ohjausryhmän kohdalta poistettu Jämsän Terveys Oy (Pihlajalinna) ja sisällytetty koulu- ja opiskeluterveydenhuolto hyvinvointialueen alaisuuteen

Kohta 4.1 Oppilaan ohjaaminen opiskeluhuoltopalveluihin

- Muutettu ohje lastensuojeluilmoituksen tekemisestä vastaamaan nykyistä käytäntöä (Omapalvelu)

kohta 4.8 Opiskeluhuollon moniammatillinen yhteistyö

- poistettu kolmiportaisen tuen asiat
- tilalle oppimisen ja koulunkäynnin tukeen liittyvät moniammatillisen yhteistyön asiat

kohta 5 Yhteistyön järjestäminen

- poistetaan Jämsän terveys -> Hyvinvointialue vastaa kouluterveydestä